

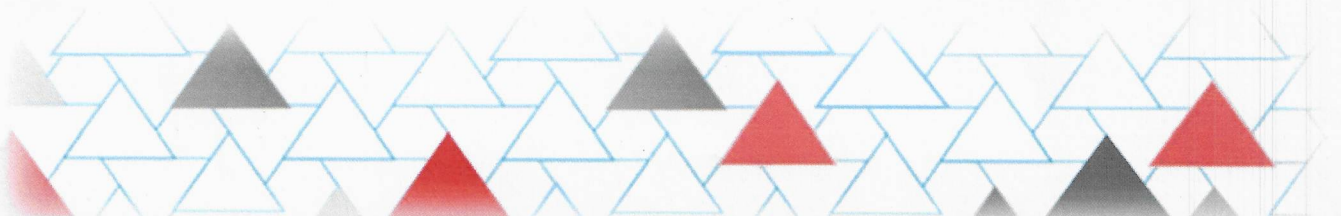
IZVJEŠTAJ O FINANSIJSKOJ REVIZIJI

FEDERALNOG MINISTARSTVA POLJOPRIVREDE, VODOPRIVREDE I ŠUMARSTVA

2019.

Broj: 01-02-06-11-1-1881-6/19

Sarajevo, maj 2020.

SADRŽAJ

I	IZVJEŠTAJ NEZAVISNOG REVIZORA	1
1.	IZVJEŠTAJ O REVIZIJI FINANSIJSKIH IZVJEŠTAJA	1
2.	IZVJEŠTAJ O REVIZIJI USKLAĐENOSTI	2
II	KRITERIJI ZA FINANSIJSKU REVIZIJU	4
III	IZVJEŠTAJ O REVIZIJI	5
1.	UVOD	5
2.	PREDMET, CILJ I OBIM REVIZIJE	5
3.	PRAĆENJE PRIMJENE PREPORUKA IZ PRETHODNIH REVIZIJA I ANALIZA PREDUZETIH MJERA	6
4.	SISTEM INTERNIH KONTROLA	7
5.	OBAVLJANJE POSLOVA IZ NADLEŽNOSTI	9
5.1	Srednjoročna strategije razvoja poljoprivrednog sektora u FBiH za period 2015–2019. godine	9
5.2	Finansijska konsolidacija privrednih društava iz nadležnosti Ministarstva	9
5.3	Izrada Zelenog izvještaja	10
5.4	Saradnja sa kantonalnim ministarstvima poljoprivrede	10
5.5	Registar klijenata i Registar poljoprivrednih gazdinstava	10
5.6	Obavljanje poslova iz oblasti šumarstva	11
5.7	Obavljanje poslova iz oblasti voda	11
6.	PLANIRANJE, DONOŠENJE BUDŽETA I IZVJEŠTAVANJE	11
7.	FINANSIJSKI IZVJEŠTAJI	11
7.1	GODIŠNJI IZVJEŠTAJ O IZVRŠENJU BUDŽETA	12
7.1.1	Prihodi i primici	12
7.1.2	Rashodi, izdaci i finansiranje	13
7.1.2.1	Plaće i naknade troškova zaposlenih	13
7.1.2.2	Izdaci za materijal, sitan inventar i usluge	13
7.1.2.3	Tekući transferi i drugi tekući rashodi	14
7.1.2.4	Poticaji za poljoprivredu	14
7.1.2.5	Poticaji za veterinarstvo	18
7.2	BILANS STANJA	19
7.2.1	Stalna sredstva	19
7.2.2	Kratkoročne obaveze i razgraničenja	20
7.2.3	Popis sredstava i obaveza	20
8.	VANBILANSNA EVIDENCIJA	20
9.	JAVNE NABAVKE	22
10.	PROJEKTI FINANSIRANI KREDITNIM I GRANT SREDSTVIMA	22
11.	KOMENTARI NA NACRT IZVJEŠTAJA	25
IV	PRILOG: GODIŠNJI FINANSIJSKI IZVJEŠTAJI	27
	Godišnji izvještaj o izvršenju budžeta za 2019. godinu	28
	Bilans stanja na 31. 12. 2019. godine	31

I IZVJEŠTAJ NEZAVISNOG REVIZORA

Izveštaj nezavisnog revizora daje se na osnovu provedene finansijske revizije, koja obuhvata reviziju finansijskih izvještaja i reviziju usklađenosti aktivnosti, finansijskih transakcija i informacija s relevantnim zakonima i drugim propisima.

1. IZVJEŠTAJ O REVIZIJI FINANSIJSKIH IZVJEŠTAJA

Mišljenje

Izvršili smo reviziju finansijskih izvještaja **Federalnog ministarstva poljoprivrede, vodoprivrede i šumarstva (u daljem tekstu: Ministarstvo)**, koji obuhvataju: Bilans stanja na 31. 12. 2019. godine, Račun prihoda i rashoda, Izveštaj o kapitalnim izdacima i finansiranju, Posebne podatke o plaćama i broju zaposlenih, Godišnji izvještaj o izvršenju budžeta za godinu koja se završava na taj dan, te Analizu iskaza – tekstualni dio, uključujući i rezime značajnih računovodstvenih politika.

Prema našem mišljenju, finansijski izvještaji istinito i fer prikazuju, u svim materijalnim aspektima, finansijski položaj Ministarstva na 31. 12. 2019. godine i izvršenje budžeta za godinu koja se završava na taj dan, u skladu s prihvaćenim okvirom finansijskog izvještavanja.

Osnova za mišljenje

Reviziju smo obavili u skladu sa Zakonom o reviziji institucija u Federaciji Bosne i Hercegovine i primjenjivim Međunarodnim standardima vrhovnih revizionih institucija (ISSAI). Naše odgovornosti prema tim standardima detaljnije su opisane u odjeljku *Odgovornost revizora za reviziju finansijskih izvještaja*.

Nezavisni smo od Ministarstva u skladu s ISSAI-jem 130 – Etički kodeks, te u skladu s etičkim zahtjevima koji su relevantni za našu reviziju, i ispunili smo ostale etičke odgovornosti u skladu s tim zahtjevima.

Vjerujemo da su revizorski dokazi koje smo pribavili dovoljni i odgovarajući da osiguraju osnovu za naše mišljenje.

Isticanje pitanja

Skrećemo pažnju na sljedeće pitanje:

- **Nerealizovani zahtjevi iz 2017. do 2019. godine po osnovu Programa novčanih podrški za biljnu i animalnu proizvodnju u iznosu od 2.414.582 KM, koji su nastali na osnovu obračuna nadležnih kantonalnih ministarstava, kao i obaveze po osnovu Programa utroška sredstava poticaja po Modelu ruralnog razvoja iz 2012. godine u iznosu od 4.574.918 KM, iskazane su kao potencijalne obaveze u vanbilansnoj evidenciji na 31. 12. 2019. godine (tačka 8. Izvještaja).**

Naše mišljenje nije modificirano u vezi s navedenim pitanjem.

Odgovornost rukovodstva za finansijske izvještaje

Rukovodstvo Ministarstva odgovorno je za izradu i fer prezentaciju finansijskih izvještaja, u skladu s prihvaćenim okvirom finansijskog izvještavanja u Federaciji Bosne i Hercegovine. Ova odgovornost podrazumijeva i kreiranje, primjenu i održavanje internih kontrola, relevantnih za pripremu i prezentaciju finansijskih izvještaja koji ne sadrže materijalno značajne pogrešne iskaze usljed prevare ili greške, odgovarajuća objelodanjivanja relevantnih informacija u napomenama uz finansijske izvještaje, kao i odabir i primjenu odgovarajućih računovodstvenih politika i računovodstvenih procjena koje su razumne u datim okolnostima.

Odgovornost revizora za reviziju finansijskih izvještaja

Naši ciljevi su steći razumno uvjerenje o tome da li su finansijski izvještaji kao cjelina bez značajnog pogrešnog prikaza usljed prevare ili greške, kao i izdati izvještaj nezavisnog revizora koji uključuje naše mišljenje. Razumno uvjerenje je visok nivo uvjerenja, ali nije garancija da će revizija, obavljena u skladu s Međunarodnim standardima vrhovnih revizionih institucija, uvijek otkriti značajno pogrešno prikazivanje kada ono postoji. Pogrešni prikazi mogu nastati usljed prevare ili greške i smatraju se značajnim ako se razumno može očekivati da, pojedinačno ili zbirno, utiču na ekonomske odluke korisnika donesene na osnovu tih finansijskih izvještaja.

Kao dio revizije, u skladu s Međunarodnim standardima vrhovnih revizionih institucija, stvaramo profesionalne procjene i održavamo profesionalni skepticizam tokom revizije. Mi također:

- prepoznavamo i procjenjujemo rizike značajnog pogrešnog prikazivanja finansijskih izvještaja, zbog prevare ili greške, oblikujemo i obavljamo revizijske postupke kao reakciju na te rizike i pribavljamo revizijske dokaze koji su dovoljni i primjereni da osiguraju osnovu za naše mišljenje. Rizik neotkrivanja značajnog pogrešnog prikazivanja, nastalog usljed prevare, veći je od rizika nastalog usljed greške, jer prevara može uključiti tajne sporazume, krivotvorenje, namjerno izostavljanje, pogrešno prikazivanje ili zaobilaženje internih kontrola;
- stičemo razumijevanje internih kontrola relevantnih za reviziju kako bismo oblikovali revizijske postupke koji su primjereni u datim okolnostima, ali ne i za svrhu izražavanja mišljenja o uspješnosti internih kontrola Ministarstva;
- ocjenjujemo primjerenost korištenih računovodstvenih politika i razumnost računovodstvenih procjena, kao i povezanih objava rukovodstva;
- ocjenjujemo cjelokupnu prezentaciju, strukturu i sadržaj finansijskih izvještaja, uključujući i objave, kao i odražavaju li finansijski izvještaji transakcije i događaje na kojima su zasnovani na način kojim se postiže fer prezentacija.

Mi komuniciramo s rukovodstvom, između ostalih pitanja, i u vezi s planiranim djelokrugom i vremenskim rasporedom revizije i važnim revizijskim nalazima, uključujući i one u vezi sa značajnim nedostacima u internim kontrolama, koji su otkriveni tokom revizije.

2. IZVJEŠTAJ O REVIZIJI USKLAĐENOSTI

Mišljenje s rezervom

Uz reviziju finansijskih izvještaja **Federalnog ministarstva poljoprivrede, vodoprivrede i šumarstva za 2019. godinu**, izvršili smo i reviziju usklađenosti aktivnosti, finansijskih transakcija i informacija s relevantnim zakonima i drugim propisima.

Prema našem mišljenju, osim za navedeno u odjeljku *Osnova za mišljenje s rezervom*, aktivnosti, finansijske transakcije i informacije Ministarstva za 2019. godinu u skladu su, u svim materijalnim aspektima, sa zakonima i drugim propisima koji su definisani kao kriteriji za datu reviziju.

Osnova za mišljenje s rezervom

Kao što je navedeno u Izvještaju:

1. Nisu preduzete aktivnosti kako bi se rad jedinica za implementaciju projekata, Ureda za implementaciju projekata PCU – Sarajevo i Jedinice za implementaciju projekata u šumarstvu i poljoprivredi PIU – Sarajevo, organizovao u Ministarstvu u skladu sa Uredbom o načinu i kriterijima za pripremu, izradu i praćenje realizacije programa javnih investicija u FBiH i Pravilnikom o unutrašnjoj organizaciji Ministarstva (tačka 10. Izvještaja).

Reviziju usklađenosti izvršili smo u skladu sa Zakonom o reviziji institucija u Federaciji Bosne i Hercegovine i ISSAI-jem 4000 – Standard za reviziju usklađenosti. Naše odgovornosti prema tom standardu detaljnije su opisane u odjeljku *Odgovornost revizora za reviziju usklađenosti*.

Nezavisni smo od Ministarstva u skladu s ISSAI-jem 130 – Etički kodeks, kao i u skladu s etičkim zahtjevima koji su relevantni za našu reviziju, i ispunili smo ostale etičke odgovornosti u skladu s tim zahtjevima.

Vjerujemo da su revizorski dokazi koje smo pribavili dovoljni i odgovarajući da osiguraju osnovu za naše mišljenje s rezervom.

Isticanje pitanja

Skrećemo pažnju na sljedeća pitanja:

- **Nije uspostavljena odgovarajuća saradnja sa kantonima po pitanju usklađenosti politike poticaja za biljnu i animalnu proizvodnju, s obzirom na to da kantoni potiču iste modele proizvodnje kao Ministarstvo, što nije u skladu sa članom 2. Zakona o novčanim podrškama u poljoprivredi i ruralnom razvoju (tačka 5. Izvještaja);**
- **Nadzor i kontrola kantonalnih poljoprivrednih inspektora i dodatna kontrola federalne poljoprivredne inspekcije, u saradnji sa kantonalnom inspekcijom, nije vršen u skladu sa članom 27. Zakona o novčanim podrškama u poljoprivredi i ruralnom razvoju (tačka 7.2.1.3.1 Izvještaja).**

Naše mišljenje nije modifikovano u vezi s navedenim pitanjem.

Odgovornost rukovodstva za usklađenost

Pored odgovornosti za pripremu i fer prezentaciju finansijskih izvještaja, rukovodstvo Ministarstva odgovorno je da osigura da aktivnosti, finansijske transakcije i informacije budu u skladu s propisima kojima su regulisane i potvrdi da je tokom fiskalne godine obezbijedilo namjensko, svrsishodno i zakonito korištenje raspoloživih sredstava za ostvarivanje utvrđenih ciljeva, te ekonomično, efikasno i efektivno funkcionisanje sistema finansijskog upravljanja i kontrole.

Odgovornost revizora za reviziju usklađenosti

Pored odgovornosti da izrazimo mišljenje o finansijskim izvještajima, naša odgovornost podrazumijeva i izražavanje mišljenja o tome da li su aktivnosti, finansijske transakcije i informacije, u svim materijalnim aspektima, u skladu sa zakonima i drugim propisima kojima su regulisane. Odgovornost revizora uključuje obavljanje procedura kako bi pribavili revizijske dokaze o tome da li se sredstva koriste za odgovarajuće namjene i da li je poslovanje Ministarstva, prema definisanim kriterijima, usklađeno sa zakonima i drugim propisima. Procedure podrazumijevaju procjenu rizika od značajnih neusklađenosti sa zakonima i propisima koji regulišu poslovanje subjekta revizije. Također, naša odgovornost podrazumijeva i ocjenu finansijskog upravljanja, funkcije interne revizije i sistema internih kontrola.

Sarajevo, 29. 5. 2020. godine

ZAMJENIK GENERALNOG REVIZORA

Dragan Kolobarić

GENERALNI REVIZOR

Dževad Nekić

II KRITERIJI ZA FINANSIJSKU REVIZIJU

Ured za reviziju institucija u Federaciji Bosne i Hercegovine, u okviru finansijske revizije provodi i reviziju finansijskih izvještaja i reviziju usklađenosti. Revizija finansijskih izvještaja i revizija usklađenosti podrazumijeva proces objektivnog prikupljanja i procjenjivanja dokaza, kako bi se utvrdilo da li su predmeti revizije, tj. finansijski izvještaji, kao i aktivnosti, finansijske transakcije i informacije, usklađeni sa odgovarajućim kriterijima koji su sadržani u zakonima i drugim propisima. Kriteriji predstavljaju poredbene parametre koji se koriste kako bi se dala ocjena predmeta revizije.

Za obavljanje finansijske revizije korišteni su sljedeći kriteriji:

- Zakon o budžetima u FBiH;
 - Uredba o računovodstvu budžeta u FBiH;
 - Pravilnik o knjigovodstvu budžeta u FBiH;
 - Pravilnik o finansijskom izvještavanju;
 - Zakon o računovodstvu i reviziji u FBiH;
 - Zakon o budžetima u FBiH;
 - Budžet FBiH za 2019. godinu;
 - Zakon o izvršavanju Budžeta FBiH za 2019. godinu;
 - Zakon o federalnim ministarstvima i drugim tijelima federalne uprave;
 - Zakon o trezoru u FBiH;
 - Zakon o poljoprivredi;
 - Zakon o novčanim podrškama u poljoprivredi i ruralnom razvoju;
 - Zakon o javnim nabavkama;
 - Zakon o državnoj službi u FBiH;
 - Zakon o namještenicima u organima državne službe u FBiH;
 - Zakon o platama i naknadama u organima vlasti FBiH;
 - Zakon o porezu na dohodak;
 - Zakon o doprinosima;
 - Zakon o finansijskom upravljanju i kontroli u javnom sektoru u FBiH;
 - Zakon o internoj reviziji u javnom sektoru u FBiH;
- kao i drugi podzakonski akti navedenih zakona.

III IZVJEŠTAJ O REVIZIJI

1. UVOD

Ministarstvo je osnovano u skladu sa Zakonom o federalnim ministarstvima i drugim tijelima federalne uprave¹. Ministarstvo obavlja upravne, stručne i druge poslove iz nadležnosti Federacije BiH koji se odnose na: zaštitu i upotrebu poljoprivrednog zemljišta; zaštitu poljoprivrednog bilja i proizvoda od uzročnika bolesti, štetočina i korova; proizvodnju i promet sjemena i sadnog materijala, proizvodnju i unapređenje stočarstva; zdravstvenu zaštitu životinja; prehrambenu industriju; kontrolu zdravstvene ispravnosti sirovog mesa, ribe, mlijeka, jaja, te stočne hrane; unapređenja proizvodnje u šumarstvu, uzgoj, zaštitu, uređivanje i unapređivanje šuma, stanje drvnog fonda, eksploataciju šuma; pošumljavanje degradiranih i izdanačkih šuma, goleti i krša; lovstvo i lovnu prirodu; vodene izvore, planove, osnovne i bilanse voda; zahvatanje i korištenje voda; osiguranje voda za potrebe vodosnabdijevanja stanovništva i industrije i druge poslove utvrđene zakonom.

U sastavu Ministarstva je Federalna uprava za šumarstvo.

Unutrašnja organizacija i način rada Ministarstva utvrđeni su Pravilnikom o unutrašnjoj organizaciji. Za izvršavanje poslova i radnih zadataka iz nadležnosti Ministarstva formirane su sljedeće organizacijske jedinice: Kabinet ministra, Sektor za poljoprivredu i prehrambenu industriju, Sektor za ruralni razvoj i poljoprivredne savjetodavne službe, Sektor za poljoprivredna plaćanja, Sektor za veterinarstvo, Sektor za vode, Sektor za šumarstvo i lovstvo, Služba za upravljanje projektima, Sektor za finansije i računovodstvo, Sektor za pravne, kadrovske i opće poslove, Služba za informaciono-komunikacijske tehnologije i Jedinica za internu reviziju.

Pravilnikom o unutrašnjoj organizaciji Ministarstva za obavljanje poslova i zadataka iz nadležnosti je sistematizovano 145 radnih mjesta, a na 31. 12. 2019. godine popunjena su 94 radna mjesta. Budžetom FBiH za 2019. godinu planirano je 99 zaposlenih.

Ministarstvom rukovodi ministar Šemsudin Dedić, koji je imenovan 31. 3. 2015. godine, na mandatni period od 2014. do 2018. godine.

Sjedište Ministarstva je u Sarajevu, u Ulici Hamdije Čemerlića broj 2.

2. PREDMET, CILJ I OBIM REVIZIJE

Predmet revizije su finansijski izvještaji Ministarstva za 2019. godinu i usklađenost aktivnosti, finansijskih transakcija i informacija s relevantnim zakonima i drugim propisima.

Cilj je da se izrazi mišljenje o tome jesu li finansijski izvještaji pouzdani i da li bilansi u potpunosti odražavaju rezultate izvršenja budžeta. Revizijom će se procijeniti primjenjuje li rukovodstvo institucije zakone i propise i koristi li sredstva za odgovarajuće namjene, te ocijeniti finansijsko upravljanje, sistem internih kontrola i funkcija interne revizije.

Revizija je obavljena u skladu s internim planskim dokumentima, sa prekidima, u periodu od novembra 2019. do aprila 2020. godine.

Imajući u vidu da je Vlada Federacije BiH 16. 3. 2020. godine proglasila stanje nesreće zbog situacije izazvane pandemijom COVID-19, subjekti revizije su na osnovu zaključaka i preporuka Vlade FBiH reorganizovali svoj rad i skratili radno vrijeme, što može uticati na način obavljanja poslova u okviru uspostavljenog kontrolnog okruženja. Zbog ovih okolnosti, a s ciljem prikupljanja dovoljnih i primjerenih revizijskih dokaza, subjektima revizije omogućeno je dostavljanje dokumentacije za završnu reviziju elektronskim putem.

S obzirom na to da se revizija obavlja ispitivanjem na bazi uzorka i da postoje inherentna ograničenja u računovodstvenom sistemu i sistemu internih kontrola, pojedine materijalno značajne greške mogu ostati neotkrivene.

¹ „Sl. novine FBiH“ br. 19/03, 38/05, 2/06, 8/06, 61/06, 52/09, 48/11

3. PRAĆENJE PRIMJENE PREPORUKA IZ PRETHODNIH REVIZIJA I ANALIZA PREDUZETIH MJERA

Ured za reviziju institucija u FBiH (u daljem tekstu: Ured) izvršio je finansijsku reviziju Ministarstva za 2018. godinu, sačinio Izvještaj o izvršenoj reviziji i dao pozitivno mišljenje o finansijskim izvještajima i mišljenje s rezervom o usklađenosti poslovanja sa zakonskim i ostalim propisima. U Izvještaju su date preporuke s ciljem otklanjanja uočenih propusta i nedostataka. Ministarstvo je postupilo u skladu s članom 16. tačka 3. Zakona o reviziji institucija u FBiH i obavijestilo o preduzetim radnjama u cilju prevazilaženja nepravilnosti identifikovanih u revizorskom izvještaju. Revizijom je konstatovano da se djelimično preduzete odgovarajuće mjere, u skladu s planiranim aktivnostima.

Uvidom u preduzete aktivnosti i analizom realizacije datih preporuka utvrdili smo sljedeće:

Realizovane preporuke

- 1) Programima utroška sredstava za biljnu i animalnu proizvodnju planirani su pojedinačni iznosi po vrstama novčanih poticaja;
- 2) Raspodjela poticaja za biljnu i animalnu proizvodnju usklađena je s članom 10. Zakona o novčanim podrškama u poljoprivredi i ruralnom razvoju u dijelu srazmjernog smanjenja visine sredstava za podršku pojedinom klijentu;
- 3) Nastavljene su aktivnosti na provođenju kontrole i inspekcijuskog nadzora kod korisnika sredstava u fazi proizvodnje i fazi dodijeljenih poticajnih sredstava u saradnji s Federalnom upravom za inspekcijske poslove i kantonalnim poljoprivrednim inspekcijama;
- 4) Dospjele obaveze po pravosnažnim sudskim presudama i izvršnim sudskim rješenjima iskazane su u skladu s Instrukcijom Federalnog ministarstva finansija;
- 5) Nabavka usluga štampanja i distribucije obrazaca vršena je u skladu sa zaključenim ugovorom i ponudom koja je bile predmet ugovaranja u dijelu poštivanja rokova isporuke.

Djelimično realizovane preporuke

- 1) Osigurana je djelimična primjena donesenih pisanih procedura i pravila, kao i praćenje sistema internih kontrola, radi uspostavljanja funkcionalnog sistema internih kontrola u skladu sa COSO modelom;
- 2) Nastavljeno je u kontinuitetu sa zaključivanjem ugovora za održavanje IT infrastrukture;
- 3) Dio dospelih obaveza i obaveza iz prethodnih godina planiran je Budžetom FBiH i evidentiran na bilansnim pozicijama, u skladu sa Zakonom o budžetima u FBiH;
- 4) Popisom nije izvršeno usklađivanje knjigovodstvenog stanja sa stanjem utvrđenim popisom, u skladu sa Zakonom o računovodstvu i reviziji za povrate korisnika;
- 5) Preduzete su određene aktivnosti na realizaciji kapitalnih projekata u skladu sa zakonskim propisima.

Nerealizovane preporuke

- 1) Internu reviziju uspostaviti u potpunosti u skladu sa Zakonom o internoj reviziji u javnom sektoru i ostalim važećim propisima;
- 2) Izvršiti analizu kompletne poljoprivredne proizvodnje (biljne i animalne) te osigurati da se odobravanje podrške vrši u skladu s članom 2. Zakona o novčanim podrškama u poljoprivrednoj proizvodnji i ruralnom razvoju;
- 3) Program novčanih podrški u poljoprivredi i ruralnom razvoju uskladiti s usvojenim strateškim opredjeljenjima Srednjoročne strategije razvoja poljoprivrednog sektora i Zakonom o poljoprivredi;
- 4) Preispitati opravdanost isplate naknada zaposlenicima po osnovu rada u komisijama za poslove iz nadležnosti Ministarstva;
- 5) Obračun pripadajućih poreza i doprinosa na naknade članovima komisija u kojim su angažovani zaposlenici Ministarstva vršiti u skladu sa članom 10. i 27. Zakona o porezu na dohodak;
- 6) Konačno utvrditi status svih podnesenih zahtjeva po Modelu ruralnog razvoja iz 2012. godine;

- 7) U saradnji s Federalnim ministarstvom finansija poduzeti aktivnosti na uspostavi knjigovodstvene evidencije i finansijskog izvještavanja za razvojno-investicijske projekte u skladu sa Zakonom o računovodstvu i reviziji u FBiH te način upravljanja plasiranih sredstava finansijskim institucijama u vidu kreditnih linija koje su preostale nakon završetka projekata;
- 8) Osigurati nadzor nad plasiranim sredstvima putem kreditnih linija kako bi se obezbijedilo redovno mjesečno izvještavanje i praćenje utroška sredstava u skladu s ugovorima za utvrđene namjene.
- 9) Implementacija i izvještavanje o utrošku sredstava razvojno-investicijskih projekata u nadležnosti Ministarstva, koji se finansiraju iz ino kredita i donatorskih sredstava, vršeno je u skladu sa Uredbom o načinu i kriterijima za pripremu, izradu i praćenje realizacije programa javnih investicija u FBiH, ali za njih se ne vodi knjigovodstvo u skladu s važećim propisima.

Nakon izvršene revizije za 2019. godinu dato je ukupno 15 preporuka, od čega su četiri nove i 11 preporuka koje su već date u Izvještaju o finansijskoj reviziji za 2018. godinu (devet nerealizovanih i pet djelimično realizovanih).

4. SISTEM INTERNIH KONTROLA

Sistem internih kontrola

U skladu sa Zakonom o finansijskom upravljanju i kontroli u javnom sektoru u FBiH², rukovodilac korisnika javnih sredstava odgovoran je za uspostavljanje, razvoj i implementaciju odgovarajućeg finansijskog upravljanja i kontrole (u daljem tekstu: FUK) i ispunjenje ciljeva na zakonit, ekonomičan, efikasan i efektivan način. Isti je također odgovoran za izradu internih propisa o FUK-u i za implementaciju sistema FUK-a u svim organizacionim jedinicama u odnosu na sve programe i procese koji se izvršavaju, poštujući principe zakonitosti, finansijskog upravljanja i transparentnosti u skladu sa standardima interne kontrole. Standardi interne kontrole u javnom sektoru se sastoje od pet međusobno povezanih komponenti: kontrolno okruženje, upravljanje rizicima, kontrolne aktivnosti, informacije i komunikacije, praćenje i procjene sistema.

Pravilnikom o unutrašnjoj organizaciji Ministarstva iz 2013. godine i izmjenama Pravilnika iz 2018. godine, uređena je unutrašnja organizacija i djelokrug organizacionih jedinica, sistematizacija radnih mjesta sa brojem izvršilaca i potrebnim uslovima, rukovođenje, ovlaštenja, odgovornost, stručni kolegij, programiranje i planiranje rada, disciplinska odgovornost i druga pitanja od značaja za organizaciju i rad Ministarstva. Pravilnikom je predviđena Služba za upravljanje projektima sa 19 sistematizovanih radnih mjesta i sa tri jedinice za implementaciju projekata: Jedinica za koordinaciju Projekta razvoja stočarstva i ruralnog finansiranja, Jedinica za implementaciju projekata u šumarstvu i poljoprivredi i Jedinica za upravljanje Projektom „Snabdijevanje vodom i sanitacija u FBiH”. Osim Jedinice za upravljanje Projektom „Snabdijevanje vodom i sanitacija u FBiH”, ostale dvije jedinice za implementaciju projekata, nisu u sastavu Ministarstva, a realizaciju sredstava po projektima koje implementiraju jedinice i dalje obavljaju spoljni saradnici koji su angažovani po ugovoru o djelu. Ovakva organizacija nije u skladu sa Uredbom o načinu i kriterijima za pripremu, izradu i praćenje realizacije programa javnih investicija u FBiH i Pravilnikom o unutrašnjoj organizaciji Ministarstva, koja utiče da se ne može organizovati adekvatan nadzor nad realizacijom projekata.

U 2019. godini okončane su konkursne procedure i u radni odnos primljeno pet pomoćnika ministra i direktor Federalne uprave za šumarstvo, dva namještenika, a jedan državni službenik je sporazumno preuzet iz drugog organa.

Ministarstvo nije usvojilo strategiju upravljanja rizicima. Postojećim Pravilnikom o internoj kontroli uspostavljen je dio sistema internih kontrola, internih kontrolnih postupaka, odgovornost, komunikacija i informisanje.

² „Sl. novine FBiH“, br. 38/16

Međutim, nije uspostavljeno finansijsko upravljanje i kontrola u skladu sa Zakonom o finansijskom upravljanju i kontroli u javnom sektoru u FBiH, kojim se upravljajući rizicima osigurava razumno uvjerenje da će se u ostvarivanju ciljeva budžetska i druga sredstva koristiti pravilno, ekonomično i efikasno. Finansijsko upravljanje i kontrola obuhvata sve poslovne aktivnosti, a posebno one koje se odnose na prihode i primitke, rashode i izdatke, procedure nabavke, ugovaranja, povrate pogrešno uplaćenih iznosa, imovinu i obaveza.

U skladu sa Zakonom o finansijskom upravljanju i kontroli u javnom sektoru u FBiH, Standardima interne kontrole u javnom sektoru u FBiH i drugim propisima i aktima kojima se reguliše interna kontrola u subjektu revizije, Ministarstvo je imenovalo koordinatora za finansijsko upravljanje i kontrolu. Godišnji izvještaj o funkcionisanju sistema finansijskog upravljanja i kontrole dostavljen je Federalnom ministarstvu finansija 30. 3. 2020. godine.

Naši nalazi ukazuju da sistem internih kontrola nije u potpunosti funkcionisao u dijelu realizacije i nadzora tekućih transfera, u dijelu organizovanja jedinica za implementaciju projekata u sastavu Ministarstva, u dijelu usklađivanja knjigovodstvenog stanja kratkoročnih obaveza sa godišnjim popisom, te obračuna i isplate pojedinih naknada zaposlenim i njihovog poreznog tretmana. Također, nije prezentirano na koji način i na osnovu kojih kriterija se biraju izvršiocima s kojima su zaključeni ugovori o djelu za obavljanje redovnih, sistematizovanih poslova koji se obavljaju u kontinuitetu (održavanje osnovne računarske i mrežne infrastrukture Ministarstva i data centra u Butmiru).

Izjava o fiskalnoj odgovornosti je sačinjena i dostavljena Federalnom ministarstvu finansija u skladu s članom 2. i 6. Pravilnika o obliku i sadržaju, načinu popunjavanja i predaje izjave o fiskalnoj odgovornosti.

Preporuka:

- **uspostaviti sistem finansijskog upravljanja i kontrole u skladu sa Zakonom o finansijskom upravljanju i kontroli u javnom sektoru u FBiH i drugim propisima.**

Interna revizija

Pravilnikom o unutrašnjoj organizaciji predviđena je Jedinica interne revizije sa četiri sistematizovana radna mjesta. Popunjeno je radno mjesto načelnika Jedinice, zbog čega ne možemo potvrditi da je interna revizija uspostavljena u skladu sa Zakonom o internoj reviziji u javnom sektoru u FBiH³ i Pravilnikom o kriterijima za uspostavljanje jedinica za internu reviziju u javnom sektoru u FBiH⁴. U skladu sa Pravilnikom, interna revizija pored Ministarstva, treba da obavlja i internu reviziju Federalnog zavoda za geologiju, Federalnog zavoda za agropedologiju, Federalnog zavoda za poljoprivredu i Federalnog agromediterranskog zavoda Mostar, što ova Jedinica u proteklom periodu nije radila.

Za 2019. godinu sačinjen je Plan rada, kao i Godišnji izvještaj o radu interne revizije koji je dostavljen Centralnoj harmonizacijskoj Jedinici 28. 2. 2020. godine. Nije sačinjena Mapa procesa poslovanja, niti su utvrđeni rizici, niti registar rizika. U toku 2019. godine planirano je pet, a izvršene četiri revizija, od čega dvije planirane i dvije neplanirane (ad hoc) revizije. Tri revizije se odnose na revizije dijelova tekućeg transfera – Poticaji za poljoprivredu i revizija troškova mobilnih i fiksnih telefona, zbog čega se ne možemo pouzdati u rad interne revizije.

Preporuka:

- **Internu reviziju uspostaviti u potpunosti u skladu sa Zakonom o internoj reviziji u javnom sektoru i ostalim važećim propisima.**

³ "Sl. novine FBiH," br. 47/08 i 101/16

⁴ "Sl. novine FBiH", br. 82/13 i 74/14

Prevenција korupcije

U skladu sa Strategijom za borbu protiv korupcije 2015-2019. godine i Akcionim planom za provedbu strategije za borbu protiv korupcije 2016-2019. godine FBiH, ministar je 16.11.2017. godine usvojio Plan integriteta, za koji je Agencija za prevenciju korupcije i koordinaciju borbe protiv korupcije dala mišljenje da je usaglašen sa Općom metodologijom i Smjernicama za izradu i provođenje planova integriteta u institucijama BiH. U toku 2019. godine po navedenom nije bilo aktivnosti.

5. OBAVLJANJE POSLOVA IZ NADLEŽNOSTI

5.1 Srednjoročna strategije razvoja poljoprivrednog sektora u FBiH za period 2015–2019. godine

U skladu sa Zakonom o poljoprivredi⁵, Ministarstvo provodi poljoprivrednu politiku prema Srednjoročnoj strategiji razvoja poljoprivrednog sektora u Federaciji BiH za period 2015–2019. godine, koju je usvojio Parlament FBiH u 2015. godini.

Akcioni plan za realizaciju navedene Strategije nije usvojen, nego se planiranje vrši kroz Program utroška sredstava sa kriterijima raspodjele sredstava „Podrške za poljoprivredu“, a implementacija putem provedbenih propisa donesenih u skladu sa članom 28. Zakona o poljoprivredi i članom 4. Zakona o novčanim podrškama u poljoprivredi i ruralnom razvoju.

Uvidom u Srednjoročnu strategiju razvoja poljoprivrednog sektora u FBiH za period 2015. - 2019. godina planirana sredstva za 2019. godinu kao i usvojena područja djelovanja i operativni ciljevi nisu implementirani u potpunosti u Program utroška sredstava sa kriterijima raspodjele sredstava „Podrške za poljoprivredu“ za 2019. godinu. Naime, Program podrški je odobren u manjem iznosu i sa mjerama koje se najvećim dijelom odnose na proizvodnju i direktna plaćanja, dok su Strategijom određene i mjere kao što su ruralni razvoj i mjere opših usluga u poljoprivredi. **Stvarni obim i struktura ulaganja u periodu implementacije od 2015. do 2019. godine nisu pratili obim i strukturu ulaganja predviđene Strategijom.**

U okviru Srednjoročne strategije razvoja poljoprivrednog sektora u Federaciji BiH za period 2015.-2019. godine, predviđena je izmjena i dopuna Zakona o novčanim podrškama u poljoprivredi i ruralnom razvoju. U trenutno važećem Zakonu o poljoprivredi i Zakonu o novčanim podrškama u poljoprivredi i ruralnom razvoju nisu predviđeni konkretni mehanizmi za aktivnu koordinaciju mjera poljoprivredne politike federalnih, kantonalnih i lokalnih novčanih podrški, a što je inkorporirano u prijedlog teksta novog Zakona o novčanim podrškama, koji u ovom dijelu još uvijek nije usvojen.

S obzirom na to da je 2019. godina, zadnja godina u implementaciji Srednjoročne strategije, Ministarstvo je uputilo Vladi FBiH Informaciju o produženju važenja Srednjoročne strategije razvoja poljoprivrednog sektora u Federaciji BiH za period 2015–2019. godine do kraja 2020. godine. Vlada FBiH je Informaciju usvojila Zaključkom, 5. 12. 2019. godine i zadužila Ministarstvo da pripremi Odluku o pokretanju procesa izrade Strategije razvoja poljoprivrednog sektora u FBiH za period 2021–2027. godine, po usvajanju Strategije razvoja FBiH, a Generalni sekretarijat Vlade FBiH da Zaključak dostavi Parlamentu FBiH.

5.2 Finansijska konsolidacija privrednih društava iz nadležnosti Ministarstva

Zakonom o finansijskoj konsolidaciji privrednih društava u FBiH⁶ i Uredbom o konsolidaciji privrednih društava u FBiH⁷, Ministarstvo je dužno pratiti realizaciju postupka finansijske konsolidacije i o istom najmanje jednom u šest mjeseci informisati Vladu FBiH. Navedeno se odnosi na četiri preduzeća za koje je Vlada FBiH donijela odluke o finansijskoj konsolidaciji (tri privatna preduzeća – „Klas“ d.d. Sarajevo, „Mapex“ d.d. Maglaj, „Hepok“ d.d. Mostar i jedno preduzeće sa učešćem državnog kapitala od 90,33% - Agrokomerc“ d.d. Velika Kladuša). Zakonom o izmjenama Zakona o finansijskoj

⁵ „Sl. novine FBiH“, br. 88/07, 4/10, 27/12 i 7/13

⁶ „Sl. novine FBiH“, br. 52/14, 36/18, 54/19

⁷ „Sl. novine FBiH“, br. 74/17, 84/18 i 48/19

konsolidaciji privrednih društava u FBiH, produžen je rok za okončanje započetih aktivnosti finansijske konsolidacije do 10. 12. 2019. godine. U skladu sa produženjem roka, Vlada FBiH je izmijenila Odluku o finansijskoj konsolidaciji privrednog društva „Agrokomerc“ d.d. Velika Kladaša. Privredna društva „Hepok“ d.d. Mostar 2016. godine i „Klas“ d.d. Sarajevo 2019. godine, prekinuli su postupak finansijske konsolidacije i izmirili sve neizmirene obaveze po osnovu duga javnih prihoda iz prethodnog perioda, a privredno društvo „Mapex“ d.d. Maglaj je obavijestilo Ministarstvo da je Sud donio rješenje o obustavi rada. **U skladu sa navedenim, Ministarstvo je Vladi FBiH dostavilo Informaciju o realizaciji postupka finansijske konsolidacije u privrednim društvima u Federaciji BiH, koju je Vlada FBiH prihvatila Zaključkom od 5. 9. 2019. godine.**

5.3 Izrada Zelenog izvještaja

Godišnji izvještaj o stanju poljoprivrede (Zeleni Izvještaj) za 2018. godinu Ministarstvo je u zakonskom roku sačinilo i dostavilo Vladi FBiH, koja je isti utvrdila zaključkom i 25. 7. 2019. godine prosljedila Parlamentu FBiH na razmatranje i prihvatanje. Do okončanja revizije Parlament FBiH nije razmatrao Izvještaj. Rok za dostavljanje Vladi FBiH je 15. 5. 2020. godine. Ministarstvo informiše Vladu FBiH o implementaciji programa za poticaje nakon što prikupi informacije svih deset kantona i sačini detaljan izvještaj o realizovanim mjerama za tekuću godinu. Do momenta okončanja predmetne revizije Zeleni izvještaj za 2019. godinu revizorskom timu nije dostavljen.

5.4 Saradnja sa kantonalnim ministarstvima poljoprivrede

Provedenom revizijom smo utvrdili da nije uspostavljena odgovarajuća saradnja (odobranja poticaja) sa kantonima po pitanju usklađenosti politike poticaja za biljnu i animalnu proizvodnju u dijelu raspodjele novčanih poticaja. Uvidom u dokumentaciji utvrdili smo da se u kantonima potiču iste proizvodnje iz modela poticaja za biljnu i animalnu proizvodnju (proizvodnja mlijeka, tov junadi, proizvodnja krušnih žita i sl.), što nije u skladu sa članom 2. Zakona o novčanim podrškama u poljoprivredi i ruralnom razvoju kojim je propisano da kantonalna ministarstva ne mogu poticati proizvodnje iz modela poticaja proizvodnji definisanog u Dodatku II Prioriteti u modelu poticaja proizvodnji koji je sastavni dio Zakona.

Preporuke:

- *preduzeti aktivnosti da se odobravanje podrški vrši u skladu sa članom 2. Zakona o novčanim podrškama u poljoprivrednoj proizvodnji i ruralnom razvoju;*
- *Program novčanih podrški u poljoprivredi i ruralnom razvoju uskladiti sa Zakonom o poljoprivredi i uspostaviti saradnju sa kantonalnim ministarstvima poljoprivrede u cilju poštivanja člana 2. Zakona o novčanim podrškama u poljoprivredi i ruralnom razvoju.*

5.5 Registar klijenata i Registar poljoprivrednih gazdinstava

Registar klijenata i Registar poljoprivrednih gazdinstava Ministarstvo je uspostavilo u skladu sa Zakonom o poljoprivredi. Zakonom je definisano da korisnici registra novčanih podrški i drugih oblika podrške u poljoprivredi, odnosno klijenti, mogu biti pravna lica sa sjedištem u FBiH i fizička lica koja imaju prebivalište u FBiH, a registrovana su za poljoprivrednu proizvodnju i u navedene registre upisana kao poljoprivredni proizvođači. Upis se vrši u općinskoj službi nadležnoj za poslove poljoprivrede. Zakonom o novčanim podrškama je propisano da nosilac poljoprivrednog gazdinstva podnosi zahtjev za upis u registar nadležnoj općinskoj službi na čijem području se nalazi sjedište pravnog lica i obrta, odnosno prebivalište fizičkog lica nosioca porodičnog poljoprivrednog gazdinstva i da Ministarstvo vodi Centralni registar za Federaciju BiH i dužno je osigurati tehničke uslove za elektronsko funkcionisanje registra. Prema prezentiranim podacima općine su izvršile administrativnu kontrolu unosa podataka i dostavile rezultate kontrole za 2.788 klijenta, od čega je za 481 klijenta Ministarstvo provelo superkontrolu. Za pet općina nisu dostavljeni propisani obrasci na osnovu kojih Ministarstvo vrši superkontrolu unosa kvaliteta podataka, pa samim tim kontrola nije ni obavljena.

Superkontrola podataka vrši se na osnovu prijave o neispravnosti od strane inspekcije ili drugih institucija sa terena. S obzirom na to da je kontrola provedena na najmanje 5% od ukupnog broja podnesenih zahtjeva na svakoj lokaciji, možemo konstatovati da je izvršena u skladu sa članom 27. Pravilnika o upisu u registar poljoprivrednih gazdinstava i registar klijenata.

5.6 Obavljanje poslova iz oblasti šumarstva

U skladu sa Zakonom o federalnim ministarstvima i drugim tijelima federalne uprave, u nadležnosti Ministarstva je obavljanje poslova iz oblasti šumarstva. Zakonom o šumama uređuje se očuvanje i zaštita šuma i šumskog zemljišta, jačanje njihovih ekoloških funkcija, planiranje u šumarstvu i upravljanje šumama i šumskim zemljištem, ekonomske funkcije, socijalne funkcije, finansiranje biološke obnove i unapređivanje šuma na teritoriji Federacije BiH. S obzirom na to da je za oblast šumarstva od 6. 12. 2011. godine prestao da važi Zakon na nivou FBiH, Ministarstvo je sačinilo Nacrt zakona o šumama koji je Vlada FBiH usvojila i prihvatili Predstavnički dom i Dom naroda Parlamenta FBiH 15. 12. 2016. godine, nakon čega je Ministarstvo bilo zaduženo da provede javnu raspravu i izradi Prijedlog Zakona o šumama. Nakon održane javne rasprave Prijedlog Zakona o šumama dostavljen je nadležnim institucijama na mišljenje 18. 5. 2017. godine. Vlada FBiH je 7. 7. 2017. godine utvrdila i uputila u parlamentarnu proceduru Prijedlog Zakona o šumama. Vlada FBiH je Zaključcima od 22. 8. 2019. godine usvojila „Informaciju o gospodarenju šumama u FBiH u 2018. godini i planovima gospodarenja šumama za 2019. godinu, Ministarstva i 23. 8. 2019. godine prosljedila Urgenciju Parlamentu FBiH, kojom se traži da se Prijedlog Zakona o šumama hitno uvrsti u Prijedlog dnevnog reda oba doma Parlamenta FBiH.

5.7 Obavljanje poslova iz oblasti voda

U skladu sa Zakonom o federalnim ministarstvima i drugim tijelima federalne uprave, u nadležnosti Ministarstva je obavljanje poslova iz oblasti voda. Zakonom o vodama⁸ uređuje se način upravljanja vodama unutar teritorije Federacije, a isto obuhvata: zaštitu voda, korištenje voda, zaštitu od štetnog djelovanja voda i uređenje vodotoka i drugih voda. Sektor za vode je pripremio Prednacrt Zakona o izmjenama i dopunama Zakona o vodama i isti je dostavio Vladi FBiH na razmatranje 2. 11. 2017. godine. Vlada FBiH je Nacrt zakona utvrdila 14. 12. 2017. godine i 15. 12. 2017. godine prosljedila ga Parlamentu FBiH na usvajanje. Ministarstvo je urgiralo prema Vladi FBiH, a Vlada prema Parlamentu FBiH u augustu 2019. godine, ali do okončanja revizije Nacrt nije razmatran.

6. PLANIRANJE, DONOŠENJE BUDŽETA I IZVJEŠTAVANJE

Budžetom FBiH za 2019. godinu Ministarstvu su odobrena sredstva u iznosu od 76.813.384 KM, što je za 771.225 KM manje u odnosu na budžetski zahtjev. Izmjenama i dopunama Budžeta FBiH odobrena sredstva su u iznosu od 76.614.205 KM, umanjena za 199.179 KM.

Plan rada Ministarstva za 2019. godinu dostavljen je Federalnom zavodu za programiranje razvoja, a sačinjen je i Trogodišnji plan.

Godišnji izvještaj o radu Ministarstva za 2019. godinu dostavljen je Federalnom zavodu za programiranje razvoja 20. 1. 2020. godine i Vladi FBiH, a objavljen je i na web stranici Ministarstva.

7. FINANSIJSKI IZVJEŠTAJI

Ministarstvo je Godišnje finansijske izvještaje za 2019. godinu i dostavilo nadležnim organima i institucijama u skladu s važećim propisima i u utvrđenom roku. Uz Godišnje finansijske izvještaje sačinjena je i Analiza iskaza u skladu sa Pravilnikom o finansijskom izvještavanju i godišnjem obračunu budžeta u FBiH.

⁸ „Sl. novine FBiH“ br. 70/06

U istom su iskazana sredstva Budžeta FBiH odobrena Ministarstvu za 2019. godinu i sredstva za otvorene posebne namjenske transakcijske račune u okviru Jedinog računa Trezora: FMF – Poseban transakcijski račun – uplata naknada i prihoda za korištenje šuma i FMF - Poseban transakcijski račun za polaganje stručnih ispita. U skladu sa Pravilnikom o finansijskom izvještavanju i godišnjem obračunu budžeta u FBiH, sačinjen je godišnji obračun za Poseban transakcijski račun za polaganje stručnih ispita, a za Poseban transakcijski račun – uplata naknada i prihoda za korištenje šuma, nije, s obzirom na to da nije bilo rashoda i izdataka, ali je sačinjeno tekstualno obrazloženje.

Projekti koji se implementiraju putem jedinica za implementaciju, a finansiraju iz kreditnih i budžetskih sredstava nisu obuhvaćeni finansijskim izvještajima, niti se sredstva planiraju i realizuju u okviru Budžeta FBiH i Jedinog računa Trezora.

Ostvareni prihodi iz nadležnosti Ministarstva nisu iskazani u finansijskim izvještajima. Članom 22. Pravilnika o finansijskom izvještavanju i godišnjem obračunu budžeta u FBiH navedeno je da se Obrazac PR – Račun prihoda i rashoda sastavlja preuzimanjem salda s konta prihoda i rashoda iz Glavne knjige Trezora.

Preporuka:

- ***finansijske izvještaje sačinjavati u skladu s Pravilnikom o finansijskom izvještavanju i godišnjem obračunu budžeta u FBiH u dijelu iskazivanja prihoda.***

7.1 GODIŠNJI IZVJEŠTAJ O IZVRŠENJU BUDŽETA

7.1.1 Prihodi i primici

Planirani prihodi se odnose na prihode koji se prikupljaju na dva posebna transakcijska računa u okviru JRT i to: FMF - Uplata naknada i prihoda za korištenje šuma (1.000.000 KM) i FMF – Za polaganje stručnih ispita iz oblasti veterinarstva (61.000 KM).

Pravilnikom o načinu uplate javnih prihoda budžeta i vanbudžetskih fondova na teritoriji FBiH⁹, pod tačkom 18. 4. Naknade za korištenje, zaštitu i unapređenje šuma, utvrđeno je kako se prikupljaju i kako se raspoređuju prihodi po ovom osnovu. Prema pomoćnoj evidenciji u 2019. godini po osnovu naknada u postupku promjene namjene šumskog zemljišta ostvareno je 171.283 KM, a po osnovu naknade za opće korisne funkcije šuma nije evidentiran prihod, a u Federalnom ministarstvu finansija na ovoj poziciji je evidentirano je 84.313 KM.

Ministar je posebnim Rješenjem utvrdio visinu troškova postupka za izdavanje odobrenja za stavljanje u promet lijekova koji se upotrebljavaju u veterinarstvu i Rješenjem o visini troškova za polaganje ispita za doktore veterinarske medicine i veterinarske tehničare. Ovi prihodi se uplaćuju na račun za polaganje stručnih ispita iz oblasti veterinarstva, za koji je sačinjen poseban godišnji obračun. U obrascu Račun prihoda i rashoda za ovaj račun iskazani su ukupni neporezni prihodi u iznosu od 43.888 KM koji se odnose na naknade za polaganje ispita (21.060 KM) i izdavanje odobrenja za stavljanje u promet lijekova koji se upotrebljavaju u veterinarstvu (22.800 KM).

Ministarstvo ostvarene prihode nije usklađivalo sa Federalnim ministarstvom finansija, na osnovu dokumentacije o uplati. Također, u knjigovodstvenoj dokumentaciji iskazane su administrativne takse i novčane kazne, za koje ne možemo potvrditi da se iskazuju u Ministarstvu.

Članom 46. stav 1. Zakona o budžetima u FBiH utvrđeno je da su budžetski korisnici odgovorni za potpunu i pravovremenu naplatu prihoda i primitaka iz svoje nadležnosti, za njihovu uplatu u budžet i za izvršavanje svih rashoda i izdataka u skladu s namjenama. U saradnji s Federalnim ministarstvom finansija nisu blagovremeno preduzete aktivnosti na usaglašavanju ostvarenih prihoda i isknjižavanju prihoda koji se ne odnose na nadležnosti Ministarstva, prije sačinjavanja finansijskih izvještaja. Posljedica navedenog je da prihodi koji su iskazani u Glavnoj knjizi nisu iskazani i u finansijskim izvještajima Ministarstva za 2019. godinu, iako se planiraju rashodi po osnovu ostvarenih namjenskih prihoda.

⁹ „Sl. novine FBiH“, br. 33/16

7.1.2 Rashodi, izdaci i finansiranje

U Godišnjem izvještaju o izvršenju budžeta za 2019. godinu, iskazani su rashodi i izdaci u iznosu od 73.139.225 KM, što je 95% u odnosu na plan. Nerealizovana odobrena sredstva iznose 3.474.980 KM i najvećim dijelom se odnose na planirane, a nerealizovane tekuće transfere drugim nivoima vlasti i fondovima po osnovu uplaćenih naknada i prihoda za korištenje šuma u iznosu od 999.000 KM i subvencije privatnim preduzećima i preduzetnicima u iznosu od 2.106.690 KM.

Strukturu rashoda i izdataka čine: tekući transferi (94,8%), plate, naknade i doprinosi (4,2%), izdaci za materijal i usluge (0,8%) i izdaci za nabavku stalnih sredstava (0,1%).

7.1.2.1 Plaće i naknade troškova zaposlenih

Bruto plaće i naknade plaća sa 31. 12. 2019. godine iskazane su u iznosu od 2.467.812 KM. Obračun plaća i naknada vrši se u skladu sa zakonskim i drugim propisima i internim aktima.

Ukupno ostvarene naknade troškova zaposlenih iznose 377.080 KM. Strukturu navedenih naknada čine: topli obrok 171.485 KM, prevoz na posao i s posla 73.295 KM, regres za godišnji odmor 42.864 KM, odvojeni život 28.620 KM, pomoć u slučaju ostalih bolesti 16.450 KM, pomoć u slučaju smrti 10.868 KM, otpremnine 19.474 KM, zakup stana 8.517 KM i troškovi prevoza u dane sedmičnog odmora za korisnike odvojenog života 5.507 KM.

7.1.2.2 Izdaci za materijal, sitan inventar i usluge

Izdaci za materijal, sitan inventar i usluge realizovani su u iznosu od 583.733 KM. Strukturu ovih izdataka čine: ugovorene i druge posebne usluge (258.807 KM), tekuće održavanje (108.910 KM), komunikacija i komunalne usluge (70.989 KM), putni troškovi (41.843 KM), nabavka materijala i sitnog inventara (55.619 KM), usluge prevoza i goriva (35.363 KM) i izdaci za osiguranje (12.202 KM).

Ugovorene i druge posebne usluge iskazane su u iznosu 258.807 KM od čega su najznačajniji troškovi spora (74.163 KM), izdaci za rad komisija (54.020 KM), zatezne kamate (44.219 KM) i usluge štampanja (24.694 KM).

Naknade za rad u komisijama (54.020 KM) odnose se na isplate naknada članovima komisija u kojima su imenovani zaposlenici i spoljni saradnici. Dio naknada komisijama se finansira iz budžetskih sredstava, a dio na osnovu posebnih propisa iz nadležnosti veterinarstva i iste se finansiraju od uplata pravnih i fizičkih lica. Najznačajnije naknade su isplaćene za rad u sljedećim komisijama: za veterinarske lijekove (10.510 KM), za polaganje stručnog ispita iz oblasti veterinarstva (16.790 KM), za provođenje postupaka javnih nabavki (5.640 KM), za rješavanje predmeta u postupcima provedenim po pravosnažnim sudskim presudama u oblasti novčanih podrški (3.840 KM), za Upravni odbor Projekta razvoja ruralnog poslovanja i Projekta razvoja konkurentnosti u ruralnim područjima (3.800 KM) i za rješavanje predmeta po modelu ruralni razvoj iz 2012. godine (3.400 KM). **S obzirom na to da je većina komisija formirana za obavljanje poslova iz nadležnosti, za koje angažuju zaposlenici, ne možemo potvrditi opravdanost isplate naknada članovima komisija po navedenom osnovu.**

Obračun i isplata naknada članovima komisija nije imao tretman plate kako je to propisano odredbama Zakona o porezu na dohodak¹⁰. Naime, naknade koje poslodavac isplaćuje zaposleniku za njegovo angažovanje na poslovima koji imaju karakteristike nesamostalne djelatnosti ili pretežno karakteristike nesamostalne djelatnosti bilo da se izvršavanju u radno vrijeme ili izvan redovnog radnog vremena smatraju se oporezivim prihodom po osnovu nesamostalne djelatnosti iz člana 10. stava 2. tačka 3. Zakona o porezu na dohodak i radi čega se kao takvi oporezuju na način propisan članom 27. istog Zakona.

¹⁰ „Sl. novine FBiH“, br. 10/08, 09/10, 44/11, 07/13 i 65/13

Preporuke:

- **preispitati opravdanost isplata naknada zaposlenicima po osnovu rada u komisijama za poslove iz nadležnosti Ministarstva;**
- **obračun pripadajućih poreza i doprinosa na naknade članovima komisija u kojima su angažovani zaposlenici Ministarstva vršiti u skladu sa zakonskim i ostalim važećim propisima.**

7.1.2.3 Tekući transferi i drugi tekući rashodi

Tekući transferi iskazani su u iznosu od 69.354.365 KM, a planirani u iznosu od 72.408.409 KM. Tekući transferi se odnose na subvencije javnim i privatnim preduzećima po osnovu poticaja za poljoprivredu i veterinarstvo (69.093.310 KM), transfere pojedincima (21.777 KM) i druge tekuće rashode (239.278 KM), koji se odnose na izvršenje sudskih presuda iz radnog odnosa.

7.1.2.4 Poticaji za poljoprivredu

Poticaji za poljoprivredu realizuju se na osnovu Zakona o novčanim podrškama u poljoprivredi i ruralnom razvoju¹¹ (u daljem tekstu: Zakon o novčanim podrškama), Programa utroška sredstava koji usvaja Vlada FBiH i provedbenih propisa za svaki pojedini model podrške kojim su detaljnije propisani uslovi i način ostvarivanja sredstava. Podrške obuhvataju modele poticanja poljoprivredne proizvodnje, kapitalnih ulaganja, ruralnog razvoja, podrške dohotku i ostalih vrsta podrški.

Program utroška sredstava „Poticaj za poljoprivredu“ u iznosu od 68.700.000 KM usvojen je 30. 5. 2019. godine Odlukom Vlade FBiH. U decembru 2019. godine izvršene su izmjene Odluke o usvajanju Programa utroška sredstava, kojim su povećana sredstva za animalnu proizvodnju, a umanjena za poticaje po modelu ruralnog razvoja, ostale vrste podrški i sudske presude i rješenja po žalbama.

Pregled planiranih i ostvarenih podrški za poljoprivredu po modelima podrški za 2019. godinu, prema evidencijama Ministarstva, dat je u narednoj tabeli:

Program	Modeli podrški	Program utroška sredstava	Izmjene programa	Izvršenje na dan 31.12.2019.	Neevidentirane obaveze na dan 31.12.2019.
1	2	3	4	5	6
A	Model podrške proizvodnji	65.864.902	66.852.232,03	64.828.667,37	2.414.581,96
A/1	Biljna proizvodnja	10.775.109	10.774.629,66	10.770.731,68	63.982,74
A/2	Animalna proizvodnja	55.089.793	56.077.693,37	54.057.935,69	2.350.599,22
B	Model podrške dohotku	0	0	0	0
C	Model kapitalnih ulaganja	0	0	0	0
D	Model ruralnog razvoja	1.485.098	1.150.543,86	1.141.223,51	0
E	Model ostalih vrsta podrški	500.000	247.133,11	247.133,95	0
F	Sudske presude (žalbe)	850.000	450.000	395.920,54	0
UKUPNO (A+B+C+D+E+F)		68.700.000	68.700.000	66.612.945,54	2.414.581,96

Zakonom o novčanim podrškama i Pravilnikom o načinu i uslovima ostvarenja novčane podrške po modelu poticaja proizvodnji¹² regulisano je da za ostvarivanje poticaja u **animalnoj i biljnoj proizvodnji**, aplikanti zahtjeve sa potrebnom dokumentacijom dostavljaju kantonalnim ministarstvima koja nakon obrade i provjere dokumentacije, u skladu sa odredbama Zakona o upravnom postupku, vrše obračun novčanih podrški za klijente čiji su zahtjevi blagovremeni, osnovani i potpuni. Kantonalna ministarstva odlučuju o pristiglim zahtjevima, te neblagovremene, nepotpune i neosnovane zahtjeve odbijaju rješenjem.

¹¹ „Sl. novine FBiH“, br.42/10

¹² „Sl. novine FBiH“, br. 32/17, 34/17, 55/17, 56/18

Blagovremene, osnovane i potpune zahtjeve nadležno kantonalno ministarstvo dostavlja Ministarstvu u elektronskoj formi na propisanim obrascima koji sadrže pojedinačne obračune za klijente za svaku proizvodnju, kao i propisanu skeniranu dokumentaciju na osnovu kojih uposlenici Ministarstva vrše kontrolu i isplatu novčanih podrški. U slučajevima kada uposlenici Sektora za poljoprivredna plaćanja, prilikom kontrole izvršene obrade i obračuna zahtjeva za novčane podrške, utvrde da zahtjevi ne zadovoljavaju propisane uslove iz Programa utroška sredstava i Pravilnika o načinu i uslovima ostvarivanja novčane podrške po modelu poticaja proizvodnji, vrše povrat takvih obračuna kantonalnim ministarstvima koja donose rješenja o odbijanju zahtjeva za poticaj.

U uzetom uzorku konstatovali smo da je zapisnike o biljnoj ili animalnoj proizvodnji ovjerila službena osoba kantona ili općine, a ne kantonalni inspektor, a samo u slučaju kada je zahtjev podnesen u 2018. godini, prezentirani su zapisnici o inspekcijskom nadzoru, obavljani od nadležne federalne ili kantonalne inspekcije.

Za biljnu proizvodnju odobreno je 3.366 zahtjeva u ukupnom iznosu od 10.770.732 KM. Najznačajnije odobrene podrške odnose se na proizvodnju hljebnih žita u iznosu od 3.011.416 KM i proizvodnju krmnog bilja od 1.923.197 KM, dok je po osnovu nerealizovanih zahtjeva klijenata iz prethodnih godina iskazano 830.460 KM.

Za animalnu proizvodnju odobreno je 24.049 zahtjeva u iznosu od 54.057.936 KM. Najznačajnije odobrene podrške odnose se na proizvodnju svježeg kravljeg mlijeka u iznosu od 34.234.795 KM i proizvodnju goveđeg mesa – tov junadi od teladi iz domaćeg uzgoja od 3.102.650 KM, a po osnovu nerealizovanih zahtjeva klijenata iz prethodnih godina iskazano je 5.533.483 KM.

Programom podrški za svaku mjeru poticaja unutar odobrenog modela poticaja proizvodnji, utvrđena je poticajna cijena po jedinici mjere. Programom za 2019. godinu cijene po jedinici mjere za biljnu i animalnu proizvodnju ostale su na nivou iz 2018. godine.

Članom 10. Zakona o novčanim podrškama u poljoprivredi i ruralnom razvoju propisano je da će se visina sredstava za podršku pojedinom klijentu srazmjerno smanjiti ako ukupni zahtjevi za podršku po modelu poticaja proizvodnji premaše maksimalno poticanu količinu. Programom utroška sredstava za 2019. godinu, kao posebni kriteriji, utvrđena je minimalna (koja je utvrđena zakonom) i maksimalna količina proizvoda za biljnu i animalnu proizvodnju, koju klijent mora da proizvede i proda, pa da bi ostvario pravo na podršku. Svi limiti su zadani u Aplikaciji za obradu novčanih podrški, tako da se ne može desiti da se realizuje podrška za količinu koja je manja od minimalne i veća od maksimalne utvrđene količine. Pravilnikom o načinu i uslovima ostvarenja novčane podrške po modelu poticaja proizvodnji za najveći dio proizvodnji propisano je da kantonalno ministarstvo do 20. 10. tekuće godine dostavlja Ministarstvu zahtjev i obračun, dok se za proizvodnju svježeg mlijeka zahtjev sa objedinjenom obračunskom tabelom u pisanoj formi dostavlja najkasnije do 25-og dana u narednom mjesecu za prethodni kvartal. U 2019. godini ukupno je pristiglo 27.854 zahtjeva za novčane podrške, dok je broj zahtjeva u 2018. godini bio 29.583, a u 2017. godini 37.642, što znači da se da se broj zahtjeva smanjiva.

Ministarstvo je informisalo Vladu FBiH o procesu kontrole nerealizovanih zahtjeva novčanih podrški iz prethodnog perioda. Na osnovu Informacije, Vlada FBiH je donijela Zaključak 30. 5. 2019. godine, kojim je Informacija usvojena, a Ministarstvo zaduženo da sačini spiskove klijenata za koje je potrebna dodatna kontrola i nadzor, koju će provesti Federalna uprava za inspekcijske poslove i kantonalne inspekcije.

Prema prezentiranoj dokumentaciji, ukupne nerealizovane obaveze po osnovu biljne i animalne proizvodnje na 31. 12. 2019. godine, za 1.096 zahtjeva iznose 2.414.582 KM i iskazane su u pomoćnim i vanbilansnim evidencijama Ministarstva. Od navedenog iznosa 1.146.778 KM odnosi se na 495 zahtjeva za poticaje iz 2019. godine, 939.443 KM na 473 zahtjeva iz 2018. godine, 152.417 KM na 55 zahtjeva iz 2017. godine, a 175.944 KM na 73 zahtjeva za koje je obustavljena isplata po zaključku Radne grupe imenovane rješenjem ministra od 15. 3. 2018. godine. Pored navedenih, na obaveze iz 2016. godine za sistem krava tele i uzgoj rasplodnih junica odnosi se 18.900 KM.

U skladu sa Zaključkom Vlade FBiH, od ukupnog iznosa nerealizovanih zahtjeva od 2.414.582 KM, za 2.238.638 KM je upućen zahtjev za inspekcijskim nadzorom, a za iznos od 175.944 KM obustavljen je nadzor do rješavanja sudskih postupaka.

Od ukupno odobrenih sredstava podrški za poljoprivredu po modelima podrški za 2019. godinu u iznosu od 68.700.000 KM, prema evidencijama Ministarstva realizovano je 66.612.946 KM, a ostalo je neutrošeno 2.087.054 KM. S obzirom na to da je u 2019. godini po osnovu Poticaja za poljoprivredu ostalo nerealizovanih odobrenih sredstava u iznosu od 2.087.054 KM, dok su nerealizovani zahtjevi sa 31.12.2019. godine iznosili 2.414.582 KM, od čega se na 2019. godinu odnosi 1.146.778 KM, Ministarstvo je podnesene, nerealizovane zahtjeve evidentiralo u vanbilansnoj evidenciji, bez obzira na to što je imalo raspoloživa sredstva, dok nadležni inspekcijski organi ne izvrše dodatne kontrole i nadzor i utvrde opravdanost podnesenih zahtjeva, u skladu sa Zaključkom Vlade FBiH.

Novčane podrške po modelu ruralnog razvoja ostvarene su u iznosu od 1.141.224 KM. Raspodjela sredstava regulisana je Pravilnikom o uslovima i načinu ostvarenja novčanih podrški po modelu ruralnog razvoja¹³. Ministarstvo je 3. 8. 2019. godine objavilo Obavještenje o rokovima i uslovima za podnošenje zahtjeva za podršku po modelu ruralnog razvoja u 2019. godini, po kome je krajnji rok za podnošenje zahtjeva za podršku utvrđen 5. 10. 2019. godine. Po navedenom obavještenju pristigla su 272 zahtjeva od čega je 37 odbijen jer podnosioci zahtjeva nisu ispunjavali propisane uslove. Internim procedurama o načinu prijema i obrade zahtjeva za ostvarenje novčanih potpora po modelu ruralnog razvoja iz novembra 2019. godine, utvrđeno je da se zahtjevi obrađuju putem Aplikacije za obradu poticaja. Po svakom zahtjevu izvršena je kontrola na terenu u cilju utvrđivanja činjeničnog stanja (za nabavljene poljoprivredne mašine, priključne uređaje i opremu, certifikaciju organske proizvodnje), nakon čega su donesena rješenja o odobravanju sredstava. U uzetom uzorku konstatovali smo da je zahtjev protokolisan, obrađen i za svaki dostavljen Zapisnik o kontroli izvršenoj kod podnosioca zahtjeva za novčanu podršku po modelu ruralnog razvoja prije isplate novčane podrške (koji je ovjerila Komisija koju je formirao ministar) i doneseno Rješenje o isplati. Uz Zapisnik su priložene i fotografije nabavljene opreme i fotokopije računa o kupovini od ovlaštenog dobavljača. Odobreni iznosi se kreću od 375 KM do 35.935 KM. U skladu sa članom 30. Pravilnika ovlašteni službenici Ministarstva vrše kontrolu na terenu nakon realizacije projekta, a prije isplate potpore i tokom petogodišnjeg perioda nakon izvršenog konačnog plaćanja, što je planirano u narednom periodu.

Novčane podrške po modelu ostalih vrsta podrške ostvarene su u iznosu od 247.134 KM. Raspodjela sredstava regulisana je Pravilnikom o uslovima i načinu ostvarenja novčanih podrški po modelu ostalih vrsta podrški¹⁴. Osnova za izračunavanje podrške je dostavljen račun. Ministarstvo je 7. 8. 2019. godine objavilo Obavještenje o rokovima i uslovima za podnošenje zahtjeva za podršku po modelu ostalih vrsta podrške u 2019. godini, po kome je krajnji rok za podnošenje zahtjeva za podršku utvrđen 5. 10. 2019. godine. Po navedenom obavještenju pristiglo je 128 zahtjeva od čega je 13 odbijeno jer podnosioci zahtjeva nisu ispunjavali propisane uslove, a dva vraćena jer se ne odnose na ovu vrstu podrške (sufinansiranje premija osiguranja, organizovanja kongresa, simpozija i sl, izlaganja na manifestacijama, troškova realizacije aktivnosti zadruga, udruženja i saveza, uvođenja standarda u poljoprivredi i prehrambenoj industriji). S obzirom na to da su ukupni zaprimljeni i osnovani zahtjevi premašili iznos odobrenih sredstava za ovu mjeru, visina sredstava je proporcionalno umanjena svim klijentima do iznosa od 60% iznosa prihvatljivih troškova. Visina odobrenih zahtjeva kreće se od 59 KM (realizacija troškova aktivnosti udruženja) do 16.175 KM (sufinansiranje premija osiguranja od šteta).

Sudske presude i rješenja po žalbama planirane su u iznosu od 450.000 KM, a riješeno je 90 zahtjeva u iznosu od 395.921 KM. Dana 29. 8. 2017. godine imenovano je Radno tijelo za rješavanje predmeta u ponovljenim postupcima provedenim po pravosnažnim sudskim presudama u oblasti novčanih podrški u poljoprivredi i ruralnom razvoju. Isto sačinjava kvartalne izvještaje o radu iz kojih je konstatovano da su u toku 2019. godine riješena 82 predmeta, jedan predmet je u fazi rada.

¹³ „Sl. novine FBiH“, br. 54/19, 69/19, 79/19

¹⁴ „Sl. novine FBiH“, br. 54/19

Navedeno je da se u većini predmeta po rješenjima donesenim u ponovljenom postupku, vode novi upravni sporovi. U uzetom uzorku je predmet za podneseni zahtjev 10. 7. 2012. godine, za koji je nakon postupka nadležni sud, 28. 3. 2019. godine donio presudu kojom se Ministarstvu nalaže da donese Rješenje. Rješenje je doneseno 4. 6. 2019. godine, kojim se klijentu odobrava za opremu za preradu i opremu za hladnjaču u iznosu od 59.345 KM.

Kontrolu provođenja propisanih procedura za ostvarivanje podrški za poljoprivredu na terenu obavlja Odsjek za kontrole u okviru Sektora za poljoprivredna plaćanja. Zakonom o novčanim podrškama propisane su mjere nadzora i kontrole prije isplate novčanih podrški, a Pravilnikom o načinu i uslovima ostvarenja novčane podrške po modelu poticaja proizvodnji propisano je da se svaki klijent kontrolira minimalno jedanput u fazi proizvodnje. Nadzor i kontrolu u fazi proizvodnje na terenu potencijalnih klijenata, kao i tokom prikupljanja i obrade dokumentacije, a prije dostavljanja Ministarstvu, vrše kantonalni poljoprivredni inspektori, a dodatnu kontrolu i nadzor vrši federalna poljoprivredna inspekcija u saradnji sa kantonalnom poljoprivrednom inspekcijom. Inspekcijski nadzor u provođenju navedenog Zakona i propisa donesenih na osnovu zakona vrše federalna poljoprivredna inspekcija organizirana u Federalnoj upravi za inspekcijske poslove i kantonalne poljoprivredne inspekcije organizirane u kantonalnim upravama za inspekcijske poslove. Inspekcijski nadzor vrši se u skladu sa Zakonom o organizaciji organa uprave u Federaciji Bosne i Hercegovine i Zakonom o inspekcijama u Federaciji.

Način kontrole svakog klijenta, kao i izgled Zapisnika propisan je Pravilnikom o načinu i uslovima ostvarenja novčane podrške po modelu poticaja proizvodnji. Svaki mjesec sačinu se mjesečni plan kontrola na bazi prijava proizvodnji i uputi Zahtjev za kontrolu svih klijenata koji su prijavili proizvodnju.

Ministarstvo je nadležnim inspekcijskim organima dostavilo spiskove sa 2.863 klijenta kod kojih je potrebno izvršiti dodatnu kontrolu i nadzor, za nerealizovane zahtjeve iz 2017. i 2018. godine. Od Federalne uprave za inspekcijske poslove zatraženo je da izvrši dodatnu kontrolu kod 721 klijenta, a ista je izvršena kod 172 klijenta, od čega je kod 42 utvrđeno da ne ispunjavaju uslove za podršku (24%). Od nadležnih kantonalnih inspekcija zatraženo je da izvrše dodatnu kontrolu kod 2142 klijenta, od čega je izvršena kontrola kod 632 klijenta, od čega je kod 100 utvrđeno da ne ispunjavaju uslove za podršku (16%).

Tim za kontrolu Ministarstva izvršio je kontrolu na terenu svih zahtjeva za model ruralnog razvoja (235), te kontrolu na terenu 11 zahtjeva po modelu ostalih vrsta novčanih podrški, a za tri klijenta je konstatovano da ne ispunjavaju uslove.

Članom 27. Zakona o novčanim podrškama u poljoprivredi i ruralnom razvoju utvrđeno je da nadzor i kontrolu u fazi proizvodnje na terenu potencijalnih klijenata, kao i tokom prikupljanja i obrade dokumentacije, a prije dostavljanja Ministarstvu, vrše kantonalni poljoprivredni inspektori. Dodatnu kontrolu i nadzor vrši federalna poljoprivredna inspekcija u saradnji sa kantonalnom poljoprivrednom inspekcijom. Imajući u vidu da je Programom utroška sredstava po modelu podrški proizvodnji za 2019. godinu po osnovu biljne i animalne proizvodnje pristiglo 27.415 zahtjeva, da je kontrola kantonalnih poljoprivrednih inspekcija i Federalne uprave za inspekcijske poslove obavljena samo po osnovu 795 zahtjeva klijenta ili 2,9%, a imajući u vidu i visok procenat zahtjeva koji ne ispunjavaju uslove za podršku, od broja zahtjeva klijenata kod kojih je izvršen dodatni nadzor i kontrola, ne možemo potvrditi da je uspostavljen nadzor i kontrola u skladu sa Zakonom o novčanim podrškama.

Ministarstvo je u 2019. godini, na osnovu obavljenih kontrola i presuda općinskih sudova izreklo osam rješenja o zabrani apliciranja za novčane podrške u poljoprivredi i ruralnom razvoju u ukupnom iznosu od 100.538 KM. Zabrana apliciranja traje tri godine od momenta povrata sredstava. Federalna uprava za inspekcijske poslove donosi rješenja o povratu nenamjenski utrošenih sredstava. Odsjek za pravne i kadrovske poslove vodi evidenciju klijenata koji su u obavezi da vrate sredstva, po kojoj je u 2019. godini vraćeno 32.316 KM. Prema evidenciji Odsjeka za finansijsko računovodstvene poslove izvršen povrat u iznosu od 50.166 KM.

U računovodstvenim evidencijama se ne iskazuju potraživanja po navedenom osnovu. Ukoliko se ne vodi tačna evidencija povrata po klijentu i iznosu, postoji mogućnost da se klijentu koji je izvršio povrat sredstava, nakon proteka roka od tri godine, onemoguću apliciranje za novom novčanom podrškom.

Preporuke:

- *nadzor i kontrolu korisnika sredstava u fazi proizvodnje i fazi dodijeljenih poticajnih sredstava, u saradnji s Federalnom upravom za inspekcijske poslove i kantonalnim poljoprivrednim inspekcijama, vršiti u skladu sa Zakonom o novčanim podrškama u poljoprivredi i ruralnom razvoju;*
- *preduzeti aktivnosti na tačnoj evidenciji povrata sredstava po klijentu i iznosu i to dokumentovati.*

7.1.2.5 Poticaji za veterinarstvo

Poticaj za veterinarstvo planiran je u iznosu 2.500.000 KM, a realizovano je 2.488.646 KM što je u odnosu na prethodnu godinu više za 306.563 KM ili 14%. Glavni razlog veće realizacije u 2019. godini su nerealizovani zahtjevi iz 2018. godine u iznosu od 219.223 KM koji su bili predmet naknadnih kontrola i provjera te im nisu isplaćene novčane potpore po Programu "Poticaj za veterinarstvo" za 2018. godinu. Za realizaciju navedenog transfera Vlada FBiH je odlukom usvojila Program i Izmjene programa utroška sredstava s kriterijima raspodjele sredstava utvrđenih Budžetom za 2019. godine¹⁵. Programom je obuhvaćeno finansiranje provedbe mjera sprečavanja širenja i iskorjenjivanje zaraznih bolesti koje su zakonska obaveza shodno visini odobrenih sredstava u Budžetu FBiH za 2019. godinu.

Iznosi planiranih i realizovanih pozicija iz Programa daju se u sljedećoj tabeli:

Red. Broj	Pozicija	Planirano Programom	Planirano Izmjenama Programa	Realizovano u 2019. godini	Realizovano u 2018. godini
1	2	3	4	5	6
1A	Kontrola zaraznih oboljenja, dijagnostičko ispitivanje uzorka krvi životinja, naknada štete za uginule, ubijene i neškodljivo uklonjene životinje i provođenje mjera DDD-a na zaraženim imanjima i transportnim sredstvima	2.158.000	2.182.400	2.182.031	2.094.133
1B	Educiranje vlasnika životinja i dodatno obrazovanje doktora veterinarske medicine putem savjetovanja i seminara	30.000	30.000	25.695	24.492
1C	Praćenje zdravstvene ispravnosti hrane životinjskog podrijetla u odobrenim i registrovanim objektima	55.287	55.287	49.293	58.743
1D	Osiguranje dijagnostikuma za konfirmacijske testove	5.000	5.000	4.914	4.715
1E	Nerealizovani zahtjevi iz 2018. godine koji su bili predmet naknadnih kontrola i provjera te im nisu isplaćene novčane potpore po Programu "Poticaj za veterinarstvo" za 2018. godinu	226.713	219.223	219.223	-
1F	Monitoring prisustva mikrotoksina i teških metala u hrani životinjskog podrijetla i hrani za životinje	25.000	8.090	7.490	-
	UKUPNO	2.500.000	2.500.000	2.488.646	2.182.083

¹⁵ „Sl. novine FBiH“, br. 37/19 i 97/19

Uvidom u dokumentaciju konstatovali smo da se iznos od 2.032.394 KM odnosi na provođenje mjera dijagnostike, mjera DDD-a i službeno uzorkovanje (tokom 2019. godine nastavljeno je dijagnostičko ispitivanje na tuberkulozu, brucelozu i enzootsku leukozu goveda). Programom je definisano koje se mjere provode, utvrđene su cijene za veterinarske organizacije i dijagnostičke ustanove (po vrsti dijagnostike), a ministar je u julu 2019. godine donio Uputstvo o provođenju mjera za otklanjanje i sprečavanje zaraznih i parazitarne bolesti životinja za 2019. godinu¹⁶. Uputstvom su propisane procedure provođenja pojedinih mjera i definisan je krajnji rok za provedbu mjera i dostavu izvještaja s pratećom dokumentacijom. Navedena sredstva su odobrena veterinarskim organizacijama i veterinarskim dijagnostičkim ustanovama na osnovu 116 rješenja ministra. Veterinarske stanice i zavodi su dostavljali propisanu dokumentaciju Ministarstvu koju je Sektor za veterinarstvo kontrolisao te utvrdio tačan broj grla za koje je provedena mjera na osnovu čega su donesena rješenja o ostvarivanju prava.

Nadoknada štete za uginule, ubijene i neškodljivo uklonjene životinje realizovana je u iznosu od 149.637 KM na osnovu 60 rješenja ministra. Način realizacije navedene mjere utvrđen je Pravilnikom o postupku isplate nadoknade štete za neškodljivo uklonjene seropozitivne životinje¹⁷. Pravilnikom su propisani uslovi, način i dokumentacija koju korisnici treba da dostave kantonalnom ministarstvu nadležnom za poslove veterinarstva. Procjenu štete utvrđuje komisija koju imenuje kantonalno ministarstvo i koje finansira 50% odobrenog iznosa, dok 50% finansira Ministarstvo. Rješenje o odobravanju nadoknade štete uz prateću dokumentaciju kantonalno ministarstvo dostavlja Ministarstvu gdje se vrši kontrola i donosi rješenje o odobravanju ili odbijanju predmeta.

Iz Programa je finansiran seminar za službene veterinare koji je održan u decembru 2019. godine, u skladu sa Programom obuke službenih veterinarara na teritoriji Federacije BiH za period 2017. – 2020. godine¹⁸. Također, u skladu s Programom, doneseno je pet rješenja, u ukupnom iznosu od 49.293 KM, za praćenje zdravstvene ispravnosti hrane životinjskog podrijetla u odobrenim i registrovanim objektima.

Programom je previđeno finansiranje nerealizovanih zahtjeva iz 2018. godine koji su bili predmet naknadnih kontrola i provjera te im nisu isplaćene novčane potpore po Programu "Poticaj za veterinarstvo" za 2018. godinu. Naime, uvidom u dokumentaciju JU Veterinarski zavod Tuzlanskog kantona Ministarstvo je utvrdilo da za dvije veterinarske stanice nije dostavljena sva dokumentacije i zatražena je dopuna dokumentacije. Zavod je u februaru 2019. godine dostavio Ministarstvu dopunu dokumentacije nakon čega je Federalna veterinarska inspekcija informisala Ministarstvo o rezultatima provedene inspekcijske kontrole u kojoj nisu navedeni nedostaci koji bi direktno uticali na isplatu ovih sredstava. Rješenje o isplati nerealizovanog zahtjeva iz 2018. godine doneseno je 29. 7. 2019. godine, u iznosu od 219.223 KM.

7.2 BILANS STANJA

7.2.1 Stalna sredstva

U finansijskim izvještajima Ministarstva na 31. 12. 2019. godine iskazana su stalna sredstva sadašnje vrijednosti 616.643 KM (nabavne vrijednosti 3.314.585 KM i ispravke vrijednosti 2.697.942 KM). U 2019. godini iskazano je povećanje stalnih sredstava u iznosu od 173.025 KM od čega se iznos od 95.877 KM odnosi na nabavku stalnih sredstava (računarska oprema u iznosu od 81.899 KM i sredstva u obliku prava u iznosu od 13.978 KM), a iznos od 77.148 KM odnosi se na donaciju Federalnog ministarstva poljoprivrede, vodoprivrede i šumarstva/Ured za implementaciju projekata (jedno motorno vozilo u vrijednosti 34.866 KM i elektronska oprema ukupne vrijednosti 42.282 KM).

¹⁶ „Sl. novine FBiH“, br. 52/19

¹⁷ „Sl. novine FBiH“, br.98/12, 88/18

¹⁸ „Sl. novine FBiH“, br. 7/17

7.2.2 Kratkoročne obaveze i razgraničenja

Kratkoročne obaveze i razgraničenja iskazana su u iznosu 20.798.219 KM, od čega su kratkoročne obaveze 18.910.007 KM (kratkoročne tekuće obaveze 18.645.913 KM i obaveze prema zaposlenima 264.094 KM) i kratkoročna razgraničenja 1.888.212 KM.

Prema podacima kratkoročne tekuće obaveze se odnose na obaveze prema dobavljačima (1.050.945 KM), obaveze prema fizičkim licima (50.389 KM), obaveze za subvencije (16.830.927 KM), ostale kratkoročne obaveze (713.652 KM) u okviru kojih su obaveze po sudskim presudama i rješenjima o izvršenju (692.047 KM).

Obaveze prema zaposlenim iskazane su u iznosu 264.094 KM i odnose se na obaveze za plaće i naknade troškova zaposlenih za decembar 2019. godine.

Kratkoročna razgraničenja odnose se na razgraničene prihode po osnovu izvršenog prenosa neiskorištenih namjenskih sredstava u iznosu od 1.850.479 KM (sredstva sa podračuna za korištenje šuma 1.811.198 KM i sredstva za organizaciju polaganja stručnih ispita i registraciju lijekova 39.281 KM), razgraničene rashode po osnovu pravosnažnih sudskih presuda i izvršnih rješenja iz radnih sporova u iznosu od 31.940 KM i iskazana potraživanja za isporučene usluge 5.793 KM.

7.2.3 Popis sredstava i obaveza

Ministar je 19. 12. 2019. godine imenovao komisiju od pet članova za provođenje redovnog godišnjeg popisa sa stanjem na 31. 12. 2019. godine. Zadatak je bio da utvrdi stvarno stanje imovine i obaveza, sačini popisne liste i iskaže razlike u odnosu na knjigovodstveno stanje. Komisija je 31. 1. 2020. godine sačinila Izvještaj o popisu koji je isti dan usvojen Odlukom ministra i u istom nisu konstatovane razlike. Uvidom u dokumentaciju utvrdili smo da se stanja kratkoročnih obaveza iskazana u Izvještaju razlikuju od knjigovodstveno evidentiranog stanja na 31. 12. 2019. godine jer su nakon sačinjavanja Izvještaja vršena knjiženja koja popisom nisu obuhvaćena. Naime, u Izvještaju popisne komisije iskazano je stanje kratkoročnih obaveza u iznosu od 18.919.008 KM, a u bruto bilansu 18.910.006 KM (razlika 9.002 KM).

Izvršenim popisom utvrđeno je stanje kratkoročnih obaveza. Međutim, u poslovnim knjigama evidentirane su promjene nakon sačinjavanja Izvještaja o popisu, koje nisu obuhvaćene godišnjim popisom. Shodno navedenom, ne možemo potvrditi da je izvršen sveobuhvatan redovni godišnji popis, u skladu sa Zakonom o računovodstvu i reviziji u FBiH.

Preporuka:

- **redovni godišnji popis imovine i obaveza vršiti sveobuhvatno, u skladu sa Zakonom o računovodstvu i reviziji u FBiH.**

8. VANBILANSNA EVIDENCIJA

U vanbilansnoj evidenciji sa 31. 12. 2019. godine iskazano je 7.283.278 KM obaveza, a struktura istih data je u tabelarnom pregledu kako slijedi:

Red. br.	Vrsta obaveze	Stanje na 31. 12. 2019. godine	Stanje na 31. 12. 2018. godine	Indeks (3/4)x 100
1	2	3	4	5
1.	Ruralni razvoj iz 2012. godine	4.574.918	10.756.202	43
2.	Nerealizovani zahtjevi po modelu proizvodnji iz 2017., 2018. i 2019. godine	2.414.582	7.785.786	31
3.	Nerealizovani zahtjevi iz oblasti veterinarstva iz 2019.	244.476	229.224	107
4.	Ostale obaveze (naknade zaposlenih za rad u komisijama iz 2013. i 2014. godine i ugovori o vještačenjima iz 2015. godine)	30.402	30.402	100

5.	Obaveze za rasplodne junice i sistem krava-tele iz 2016. godine	18.900	-	-
6.	Projekat samozapošljavanja iz 2015. godine	-	242.048	-
	Ukupno	7.283.278	19.043.662	38

Nerealizovani zahtjevi po modelu proizvodnji u iznosu od 2.414.582 KM, odnose se na 1.096 zahtjeva po modelu biljne i animalne proizvodnje, od čega je za 2.238.638 KM upućen zahtjev za inspekcijskim nadzorom u skladu sa Zaključkom Vlade FBiH od 30. 5. 2019. godine. Programom utroška sredstava za 2019. godinu planirano je za biljnu proizvodnju po osnovu nerealizovanih zahtjeva iz prethodnih godine 830.460 KM, što je i realizovano, a za animalnu proizvodnju za nerealizovane zahtjeve iz prethodnih godina odobreno je 6.309.470 KM, a realizovano 5.533.483 KM. Za 175.944 KM podrški po 74 zahtjeva obustavljena je isplata po zaključku Radne grupe imenovane 15.03.2018. godine.

Obaveze za ruralni razvoj iz 2012. godine iskazane su u iznosu od 4.574.918 KM. Navedene obaveze nastale su na osnovu Programa utroška sredstava iz 2012. godine, Pravilnika o uslovima i načinu ostvarivanja novčanih podrški po modelu ruralnog razvoja iz 2012. godine i objavljenog Javnog poziva za dodjelu novčanih sredstava od 4. 7. 2012. godine. Obzirom da sredstva za navedene namjene nisu bila planirana i odobrena Budžetom FBiH za 2012. godinu, zbog nedostatka novčanih sredstava pristigli zahtjevi duži vremenski period nisu bili obrađeni.

Zadatak Komisije za ruralni razvoj je bio da utvrdi blagovremenost i potpunost zahtjeva, te sačini evidenciju nerealizovanih zahtjeva sa prijedlogom rješavanja istih. U „Informaciji o realizaciji Zaključka Vlade FBiH od 6. 9. 2018. godine“, koja je dostavljena Vladi FBiH, konstatovano je da su od 420 zaprimljena zahtjeva, 132 osnovana i odobrena u iznosu od 2.137.789 KM, 195 zahtjeva odbijeno, za 74 zahtjeva za koja je kao dokaz dostavljena procjena sudskog vještaka, predloženo je da se zatraži angažovanje i pomoć Federalne uprave za geodetske i imovinsko – pravne poslove, za šest zahtjeva poslane su fakture na provjeru Upravi za indirektno oporezivanje BiH, a 13 zahtjeva je riješeno sudskim presudama. Informaciju je Vlada FBiH je prihvatila Zaključkom 20. 2. 2020. godine i zadužila Ministarstvo da u saradnji sa Federalnom upravom za inspekcijske poslove i Federalnom upravom za geodetske i imovinsko – pravne poslove nastavi aktivnosti na rješavanju predmeta po Modelu ruralnog razvoja iz 2012. godine i nakon provedenih aktivnosti, informiše Vladu FBiH i predloži način rješavanja nerealizovanih zahtjeva. Također, naloženo je Ministarstvu da Programom Poticaja za poljoprivredu za 2020. godinu, planiraju sredstva za isplatu osnovanih i odobrenih zahtjeva u iznosu od 2.137.789 KM.

Ministarstvo ni sa 31. 12. 2019. godine ne raspolaže tačnim brojem osnovanih zahtjeva i ukupnim iznosom sredstava koja će se iz Budžeta FBiH trebati izdvojiti za podrške po Modelu ruralnog razvoja iz 2012. godine, iako su trebali biti okončani te godine, ali nisu bili razmatrani zbog nedostatka odobrenih sredstava u Budžetu FBiH za 2012. godinu. Bitno je istaći da period izgradnje objekata (1. 6. 2010. – 31. 12. 2011. godine) i visina uloženi sredstava direktno utiču na iznos podrške koji će biti odobren po zahtjevima, te da je zbog vremena koje je prošlo potreban značajan angažman na dokazivanju perioda izgradnje. Po osnovu navedenog, za 132 zahtjeva je potvrđena osnovanost i isplatit će se u iznosu od 2.137.789 KM u 2020. godini, dok će se za ostatak u iznosu od 2.437.129 KM izvršiti procjena u narednom periodu.

Nerealizovani zahtjevi iz oblasti veterinarstva u iznosu od 244.476 KM, odnose se na devet zahtjeva aplikanata koji su zaprimljeni na vrijeme i kompletna dokumentacija je pregledana i konstatovano da ispunjavaju uslove za isplatu sredstava, ali za iste nisu donesena rješenja iz razloga što Budžetom FBiH za 2019. godinu nisu planirana dovoljna sredstva za realizaciju transfera. Navedeno nije u skladu sa članom 76. Zakona o budžetima u FBiH, jer izdaci nisu priznati na osnovu poslovnog događaja i u izvještajnom periodu u kome su nastali i članom 7. tačka 4. Zakona o izvršavanju Budžeta FBiH za 2019. godinu, s obzirom na to da je stvorena obaveza u većem iznosu od odobrenog operativnog budžeta u iznosu od 244.476 KM.

Obaveze po ugovorima za vještačenja iz oblasti poljoprivrede i građevinarstva su nastale na osnovu ugovora zaključenih u prvom kvartalu 2015. godine, u periodu privremenog finansiranja FBiH, te navedena sredstva za ove namjene nisu planirana u Budžetu FBiH 2015. godine, dok se ostale obaveze po ugovorima i rješenjima iz ranijeg perioda odnose na obaveze za rad u komisijama koje nisu unesene u Glavnu knjigu radi prekoračenja Budžeta FBiH u 2013. i 2014. godini.

U skladu sa Računovodstvenim politikama za federalne budžetske korisnike i trezor na vanbilansnoj evidenciji iskazuju se poslovni događaji koji nemaju direktnog utjecaja na sredstva i izvore sredstava, nego samo otvaraju mogućnost za takve uticaje u budućnosti (garancije, mjenice, tuđa sredstva, uslovna-potencijalna potraživanja i obaveze). **Ne može se potvrditi da su poduzete odgovarajuće aktivnosti na utvrđivanju statusa podnesenih zahtjeva i rješavanju zahtjeva iskazanih na vanbilansnoj evidenciji. Navedeno naglašavamo posebno uzimajući u obzir perioda kada su zahtjevi podneseni i evidentirani na vanbilansnoj evidenciji (2012. godina). Ni u 2019. godini, kao i prethodnih godina nisu planirana potrebna sredstva za izmirenje obaveza po ovim zahtjevima.**

Preporuka:

- ***preduzeti dodatne aktivnosti kako bi se utvrdio status svih podnesenih zahtjeva po Modelu ruralnog razvoja iz 2012. godine i Programu novčanih podrški za biljnu i animalnu proizvodnju, evidentiranih u vanbilansnoj evidenciji i u skladu sa utvrđenim, planirati potrebna sredstva za izmirenje.***

9. JAVNE NABAVKE

Ministar je 11. 3. 2019. godine donio Plan javnih nabavki za 2019. godinu kojim su planirane nabavke u ukupnom iznosu od 392.000 KM. Rješenjem Ministra formirana je stalna komisija za provođenje postupaka javnih nabavki, a pojedinačnim odlukama su pokretani postupci javnih nabavki.

Prema prezentiranim podacima, u 2019. godini provedeno je 11 postupaka javnih nabavki na osnovu kojih su zaključeni ugovori u iznosu od 276.402 KM (bez PDV-a). Dva ugovora zaključena su po provedenim otvorenim postupcima u vrijednosti od 149.349 KM, šest ugovora po konkurentskim zahtjevima ukupne vrijednosti 114.127 KM i tri nakon provedenog direktnog postupka nabavke u iznosu od 12.926 KM. Otvoreni postupci i konkurentski zahtjevi su predviđeni i provedeni s kriterijem izbora „ekonomski najpovoljnija ponuda“ te Ministarstvo nije bilo obavezno predvidjeti provođenje e-aukcija.

Uzorkom su obuhvaćeni sljedeći postupci nabavki: jedan otvoreni postupak za nabavku računarske opreme (69.999 KM) i tri postupka koji su provedeni putem konkurentskog zahtjeva održavanje IT infrastrukture data centra (39.720 KM), nabavka tonera (28.629 KM) i nabavka usluge rezervacije i obezbjeđivanja avionskih karata (29.100 KM) dok su direktni postupci testirani kroz reviziju realizacije izdataka.

Revizijom postupaka javnih nabavki nisu konstatovane značajne nepravilnosti.

10. PROJEKTI FINANSIRANI KREDITNIM I GRANT SREDSTVIMA

Uredbom o načinu i kriterijima za pripremu, izradu i praćenje realizacije programa javnih investicija u FBiH¹⁹ predviđeno je da Ministarstvo putem organizacione jedinice u svom sastavu implementira projekte od značaja za Federaciju koje odobri Vlada FBiH i upravlja domaćim i stranim sredstvima namijenjenim za realizaciju projekata. Za obavljanje navedenih poslova, Pravilnikom o unutrašnjoj organizaciji Ministarstva predviđena je Služba za upravljanje projektima sa 19 sistematizovanih radnih mjesta i sa tri Jedinice za implementaciju projekata: Jedinica za koordinaciju Projekta razvoja stočarstva i ruralnog finansiranja, Jedinica za implementaciju projekata u šumarstvu i poljoprivredi i Jedinica za upravljanje Projektom „Snabdijevanje vodom i sanitacija u FBiH“.

¹⁹ „Sl. novine FBiH“, br.106/14, 27/19

Izuzev Jedinice za upravljanje Projektom „Snabdijevanje vodom i sanitacija u FBiH” koja ima svoje prostorije u Ministarstvu i tri zaposlenika raspoređena u skladu sa Pravilnikom, kao i prethodne godine, Pravilnik o unutrašnjoj organizaciji nije implementiran u dijelu inkorporiranja Jedinice za koordinaciju Projekta razvoja stočarstva i ruralnog finansiranja i Jedinice za implementaciju projekata u šumarstvu i poljoprivredi.

Poslove vezane za koordinaciju projekata razvoja stočarstva i ruralnog finansiranja i implementaciju projekata u šumarstvu i poljoprivredi i dalje obavljaju vanjski saradnici koji su angažovani po ugovoru o djelu. Naime, obzirom da se ovdje radi o značajnim sredstvima za koja je implementator Ministarstvo ovakvim načinom rada otežano je praćenje troškova o implementaciji projekta (troškovi koji se finansiraju iz budžeta, kreditnih i donatorskih sredstva), a pogotovo što ovakav način rada nije u skladu sa Uredbom o načinu i kriterijima za pripremu, izradu i praćenje realizacije programa javnih investicija u FBiH.

Jedinica za upravljanje Projektom „Snabdijevanje vodom i sanitacija u FBiH” u 2019. godini nastavila je sa realizacijom Projekta „Vodoopskrba i odvodnja otpadnih voda u Federaciji BiH” – WATSAN BiH. Za ovaj Projekat u izvještaju o napretku projekta za 2019. godinu navedeni su razlozi za odstupanje realizacije od plana projekta (nedostatak grant sredstava, neriješeni imovinsko-pravni odnosi u općinama, dugotrajne procedure eksproprijacije zemljišta, nespremnost općina pri izradi tehničke dokumentacije, te žalbeni postupci u procesu javnih nabavki i poništavanje tendera). Realizacija u odnosu na planirane aktivnosti je 56% (planirano je 27.049.499 KM, a realizovano 15.052.840 KM).

Jedinica za implementaciju projekata u šumarstvu i poljoprivredi PIU – Sarajevo, koja nije u sastavu Ministarstva, u toku 2019. godine implementirala je četiri projekta: Projekt Hitnog oporavka od poplava – FERP; Projekt razvoja navodnjavanja; Projekt zaštite od poplave Drine i Projekt održivog upravljanja šumama i krajolicima. U izvještaju o napretku Projekta Hitnog oporavka od poplava – FERP, navedeno je da je Projekat zvanično završen 30. 6. 2019. godine, planirana su sredstva za pokrenutu inicijativu završetka započetih radova na sanaciji pruge u okviru projektom planiranih aktivnosti za JP „Željeznice FBiH”. Projekt razvoja navodnjavanja je produžen do 2. 3. 2020. godine, a Projekt održivog upravljanja šumama i krajolicima je završen sa 31. 12. 2019. godine. Prema prezentiranim podacima realizacija je 73% u odnosu na plan (planirano 22.616.275 KM, a realizovano 16.455.537 KM).

Ured za implementaciju projekata – PCU Sarajevo, koji također, nije u sastavu Ministarstva, u toku godine implementirao je dva projekta: Projekt razvoja ruralnog poslovanja i Projekt razvoja ruralne konkurentnosti. U Izvještaju o napretku navedeno je da nije bilo odstupanja u odnosu na plan, niti zastoja u implementaciji. Iskazana realizacija projekata koje implementira ova jedinica u odnosu na plan u 2019. godini je 94% (planirano 8.917.574 KM, a realizovano 8.368.445 KM).

Izvještavanje o planu i utrošku sredstava kojima se finansiraju razvojni projekti nadležne jedinice vrše kvartalno putem IP obrazaca, u skladu sa članom 17. Uredbe. Ministarstvo je, na osnovu Zaključka Vlade FBiH od 27. 7. 2017. godine, informacije o realizaciji projekata kvartalno dostavljalo Vladi FBiH. Vlada FBiH je dostavljene Informacije usvajala zaključkom.

Iz prezentirane dokumentacije vezano za uspostavljanje knjigovodstvenih evidencija i sačinjavanje finansijskih izvještaja o implementaciji i realizaciji kapitalnih projekata, ne može se potvrditi da su isti uspostavljeni i sačinjeni u skladu sa Zakonom o računovodstvu i reviziji u FBiH. Postojeća knjigovodstvena evidencija koja se vodi u Sektoru za realizaciju projekata, vezano za utrošak sredstava preko posebnih transakcijskih računa, izvan Jedinstvenog računa Trezora FBiH, ne daje realnu sliku o utrošku, kako budžetskih, tako i kreditnih sredstava. Također, nisu prezentirani finansijski izvještaji, koji su se trebali sačiniti u skladu sa Zakonom o računovodstvu i reviziji u FBiH.

Za dva završena projekta ostale su aktivne kreditne linije plasiranih sredstava finansijskim institucijama (bankama i mikrokreditnim organizacijama), a koja su se trebala na revolving osnovi koristiti za dalje kreditiranje fizičkih lica i pravnih subjekata u ruralnim područjima.

U 2013. godini, a zatim i u 2014. godini podnesena je Inicijativa za raskid Ugovora i povrat cjelokupnog iznosa povučenih sredstava iz razloga jer se ne poštuju dogovoreni uslovi od strane banaka i mikrokreditnih organizacija, a iste su i prihvatile tu inicijativu. Supsidijarnim kreditnim sporazumom između Federalnog ministarstva finansija i Nove banke Banja Luka bilo je predviđeno da, nakon završetka projekta PIU šumarstvo prenese svoje obaveze u dijelu praćenja i izvještavanja o korištenju navedenih sredstava, kao i uplaćivanja kamata u Budžet FBiH. Kao i prethodne godine, ni u 2019. godini odnosno do okončanja revizije nisu prezentirani dokazi da je bilo daljih aktivnosti, niti da su ugovori raskinuti sa bankama i mikrokreditnim organizacijama, ni da je izvršen povrat sredstava, zbog čega se ne može potvrditi način korištenja izvršenog replasmana sredstava putem Nove banke Banja Luka.

Pregled završenih projekata dat je u tabeli:

Naziv projekta	Implementator	Godina završetka	Plasirana sredstava
1	2	3	4
Projekat Razvoj stočarstva i ruralnog finansiranja/ FBiH (IFAD III – 562 BA)	Ured za koordinaciju (PCU)	2008	12.637.755
Projekat Mala komercijalna poljoprivreda	Jedinice za šumarstvo PIU	2009	10.421.709
Ukupno:			23.059.464

S obzirom na to da je Ministarstvo Pravilnikom o unutrašnjoj organizaciji predvidjelo Službu za upravljanje projektima sa tri jedinice za implementaciju projekata, a da je samo Jedinica za upravljanje Projektom „Snabdijevanje vodom i sanitacija u FBiH” u sastavu Ministarstva, Ministarstvo nije preduzelo aktivnosti kako bi se rad i poslovanje i druge dvije jedinice obavljao u okviru Službe za upravljanje projektima, a predviđene poslove obavljali zaposlenici Službe za upravljanje projektima. Ured za implementaciju projekata PCU – Sarajevo i Jedinica za implementaciju projekata u šumarstvu i poljoprivredi PIU – Sarajevo, koje su u nadležnosti Ministarstva, nisu organizovane u skladu sa Uredbom o načinu i kriterijima za pripremu, izradu i praćenje realizacije programa javnih investicija u FBiH i Pravilnikom o unutrašnjoj organizaciji Ministarstva. Imajući u vidu da ove dvije jedinice za implementaciju projekata nisu u sastavu Ministarstva, ne možemo potvrditi i da se vrši adekvatan nadzor nad radom jedinica za implementaciju.

Preporuke:

- *Ured za implementaciju projekata PCU – Sarajevo i Jedinica za implementaciju projekata u šumarstvu i poljoprivredi PIU – Sarajevo organizovati u sastavu Ministarstva, u skladu sa Uredbom o načinu i kriterijima za pripremu, izradu i praćenje realizacije programa javnih investicija u FBiH i Pravilnikom o unutrašnjoj organizaciji;*
- *u saradnji sa Federalnim ministarstvom finansija preduzeti aktivnosti na uspostavi knjigovodstvene evidencije i finansijskog izvještavanja za razvojno-investicijske projekte, u skladu sa Zakonom o računovodstvu i reviziji u FBiH.*

11. KOMENTARI NA NACRT IZVJEŠTAJA

Ministarstvo je 28. 5. 2019. godine dostavilo komentar na Nacrt izvještaja o izvršenoj finansijskoj reviziji za 2019. godinu.

U komentaru su navedene primjedbe i obrazloženja koja se odnose na datu kvalifikaciju, istaknuta pitanja i pojedine nalaze, a odnose se na: urgenciju za donošenja Zakona o šumama, organizovanje jedinica za implementaciju projekata u sastavu Ministarstva; saradnju Ministarstva sa kantonima po pitanju usklađenosti politike poticaja za biljnu i animalnu proizvodnju u skladu sa članom 2. Zakona o novčanim podrškama u poljoprivredi i ruralnom razvoju; nadzor i kontrolu od inspekcijskih organa u skladu sa članom 27. ovog Zakona; obrazloženja u vezi prihoda, isplate i obračuna poreza i doprinosa na naknade komisijama, evidenciju povrata sredstava od klijenata i knjigovodstvene evidencije i sačinjavanja finansijskih izvještaja za Projekt „Vodoopskrba i odvodnja otpadnih voda u Federaciji BiH.

Dio komentara koji se odnosi na urgenciju za donošenja Zakona o šumama, za koji je dostavljena dodatna dokumentacija, je prihvaćen i inkorporiran u Izvještaj.

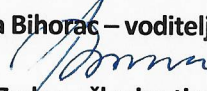
Komentare po ostalim nalazima s datim obrazloženjima nismo prihvatili, s obzirom na to da nisu data adekvatna obrazloženja, niti je dostavljena relevantna dokumentacija.

Rukovoditeljica Sektora
za finansijsku reviziju

Mirsada Janjoš

Tim za reviziju

Kimeta Bihorac – voditeljica tima

Josipa Zadro – članica tima

IV PRILOG: GODIŠNJI FINANSIJSKI IZVJEŠTAJI

Godišnji izvještaj o izvršenju budžeta za 2019. godinu					
Naziv institucije: Federalno ministarstvo poljoprivrede, vodoprivrede i šumarstva					
Opis	Planirano	Ostvareno		Odstupanje (3-2)	Procen at (3/2x100)
		U tekućoj godini	U prethodnoj godini		
1	2	3	4	5	6
I PRIHODI (od 1 do 16)	0	0	0	0	
PRIHODI OD POREZA (1+2+3+4+5+6+7+8)	0	0	0	0	
1. Porez na dobit pojedinca i preduzeća	0	0	0	0	
Porezi na dobit pojedinaca (zaostale uplate poreza)					
Porezi na dobit preduzeća					
Porez na dobit banaka i drugih finansijskih organizacija i društava za osiguranje i reosiguranje imovine i lica, pravnih lica iz oblasti elektroprivrede, pošte i telekomunikacija i pravnih lica iz oblasti igara na sreću i ostalih preduzeća					
2. Doprinosi za socijalnu zaštitu	0	0	0	0	
3. Porezi na plaću i radnu snagu	0	0	0	0	
4. Porez na imovinu	0	0	0	0	
5. Domaći porezi na dobra i usluge	0	0	0	0	
6. Porez na dohodak	0	0	0	0	
7. Prihodi od indirektnih poreza	0	0	0	0	
8. Ostali porezi	0	0	0	0	
NEPOREZNI PRIHODI (9+10)	0	0	0	0	
9. Prihodi od poduzetničkih aktivnosti i imovine i prihodi od pozitivnih kursnih razlika	0	0	0	0	
Prihodi od nefinansijskih javnih preduzeća i finansijskih javnih institucija					
Ostali prihodi od imovine					
Kamate i dividende primljene od pozajmica i učešća u kapitalu					
Naknade primljene od pozajmica i učešća u kapitalu					
Prihodi od pozitivnih kursnih razlika					
Prihodi od privatizacije					
Prihodi po osnovu premije i provizije za izdatu garanciju					
10. Naknade, takse i prihodi od pružanja javnih usluga, kazne i drugi prihodi	0	0	0	0	
Administrativne takse					
Sudske takse					
Komunalne naknade i takse					
Ostale budžetske naknade i takse					
Naknade i takse po federalnim zakonima i drugim propisima					
Prihodi od pružanja javnih usluga (prihodi od vlastitih djelatnosti korisnika budžeta i vlastiti prihodi)					
Neplanirane uplate – prihodi					
Novčane kazne					
Drugi tekući prihodi					
PRIMLJENI TRANSFERI I DONACIJE (od 11 do 16)	0	0	0	0	
11. Primljeni tekući transferi od inostranih vlada i međunarodnih organizacija					
12. Primljeni tekući transferi od ostalih nivoa vlasti					
13. Primljeni kapitalni transferi od inostranih vlada					

14.	Kapitalni transferi od ostalih nivoa vlasti i fondova					
15.	Kapitalni transferi iz nevladinih izvora					
16.	Donacije					

II RASHODI (od 1 do 7)		76.499.205	73.043.348	75.348.233	-3.455.857	95%
1.	Plaće i naknade troškova zaposlenih	3.051.800	2.844.892	2.809.777	-206.908	93%
	Bruto plaće i naknade plaća	2.681.800	2.467.812	2.426.872	-213.988	92%
	Naknade troškova zaposlenih	370.000	377.080	382.905	7.080	102%
2.	Doprinosi poslodavca i ostali doprinosi	284.400	260.358	255.090	-24.042	92%
3.	Izdaci za materijal, sitan inventar i usluge	754.596	583.733	567.700	-170.863	77%
	Putni troškovi	65.300	41.843	51.820	-23.457	64%
	Izdaci za energiju	0	0	0	0	
	Izdaci za komunikaciju i komunalne usluge	110.000	70.989	82.989	-39.011	65%
	Nabavka materijala i sitnog inventara	60.000	55.619	52.322	-4.381	93%
	Izdaci za usluge prevoza i goriva	45.000	35.363	36.926	-9.637	79%
	Unajmljivanje imovine, opreme i nematerijalne imovine	2.000	0	0	-2.000	
	Izdaci za tekuće održavanje	160.000	108.910	104.382	-51.090	68%
	Izdaci osiguranja, bankarskih usluga i usluga platnog prometa	21.000	12.202	11.406	-8.798	58%
	Ugovorene i druge posebne usluge	291.296	258.807	227.855	-32.489	89%
4.	Tekući transferi i drugi tekući rashodi	72.408.409	69.354.365	71.715.666	-3.054.044	96%
	Tekući transferi drugim nivoima vlasti	999.000	0	0	-999.000	
	Tekući transferi pojedincima	15.000	21.777	14.391	6.777	145%
	Tekući transferi neprofitnim organizacijama					
	Subvencije javnim preduzećima					
	Subvencije privatnim preduzećima i poduzetnicima	71.200.000	69.093.310	71.676.691	-2.106.690	97%
	Subvencije finansijskim institucijama					
	Tekući transferi u inostranstvo					
	Drugi tekući rashodi	194.409	239.278	24.584	44.869	123%
5.	Kapitalni transferi	0	0	0	0	
	Kapitalni transferi drugim nivoima vlasti					
	Kapitalni transferi pojedincima					
	Kapitalni transferi neprofitnim organizacijama					
	Kapitalni transferi javnim preduzećima					
	Kapitalni transferi privatnim pred. i poduzetnicima					
	Kapitalni transferi finansijskim institucijama					
	Kapitalni transferi u inostranstvo					
6.	Izdaci za kamate	0	0	0	0	
	Kamate na pozajmice primljene kroz Državu					
	Izdaci za inostrane kamate					
	Kamate na domaće pozajmljivanje					
	Izdaci za kamate vezane za dug po izdatim garancijama					
7.	Teuća budžetska rezerva		0	0	0	
	TEKUĆI SUFICIT (TEKUĆI DEFICIT) (I-II)	-76.499.205	-73.043.348	-75.348.233	3.455.857	95%
III TRANSAKCIJE U STALNIM SREDSTVIMA						
1.	Primici od prodaje stalnih sredstava	0	0	0	0	
	Primici od prodaje stalnih sredstava					
	Primici od prodaje federalnih robnih rezervi					
	Ostali kapitalni primici					
2.	Izdaci za nabavku stalnih sredstava	115.000	95.877	676	-19.123	83%
	Nabavka zemljišta, šuma i višegodišnjih zasada					
	Nabavka građevina					
	Nabavka opreme	90.000	81.899	676	-8.101	91%
	Nabavka ostalih stalnih sredstava					
	Nabavka stalnih sredstava u obliku prava	25.000	13.978		-11.022	56%

Rekonstrukcija i investiciono održavanje						
NETO NABAVKA STALNIH SREDSTAVA (2-1)		115.000	95.877	676	-19.123	83%
A. NETO POZAJMLJIVANJE (NETO ZADUŽIVANJE) = UKUPAN DEFICIT/SUFICIT (Tekući suficit/deficit – Neto nabavka stalnih sredstava)		-76.614.205	-73.139.225	-75.348.909	3.474.980	95%
IV TRANSAKCIJE U FINANSIJSKOJ IMOVINI						
1.	Primici od finansijske imovine	0	0	0	0	
	Primljene otplate od pozajmljivanja drugim nivoima vlasti					
	Primljene otplate od pozajmljivanja pojedincima i neprofitnim organizacijama					
	Primljene otplate od pozajmljivanja javnim preduzećima					
	Primitak sredstava po osnovu učešća u dionicama javnih preduzeća					
	Primitak sredstava po osnovu učešća u dionicama privatnih preduzeća i u zajedničkim ulaganjima					
	Primljene otplate od ostalih vidova domaćeg pozajmljivanja					
	Primljene otplate od pozajmljivanja u inostranstvo					
2.	Izdaci za finansijsku imovinu	0	0	0	0	
	Pozajmljivanje drugim nivoima vlasti					
	Pozajmljivanje pojedincima, neprofitnim organizacijama i privatnim preduzećima					
	Pozajmljivanje javnim preduzećima					
	Izdaci za kupovinu dionica javnih preduzeća					
	Izdaci za kupovinu dionica privatnih preduzeća i učešće u zajedničkim ulaganjima					
	Ostala domaća pozajmljivanja					
	Pozajmljivanje u inostranstvo					
B. NETO POVEĆANJE (SMANJENJE) FINANSIJSKE IMOVINE (1-2)						
V TRANSAKCIJE U FINANSIJSKIM OBAVEZAMA						
1.	Primici od zaduživanja	0	0	0	0	
	Primici od dugoročnog zaduživanja					
	Zajmovi primljeni kroz Državu					
	Primici od inostranog zaduživanja					
	Primici od domaćeg zaduživanja					
	Primici od kratkoročnog zaduživanja					
	Zajmovi primljeni kroz Državu					
	Primici od inostranog zaduživanja					
	Primici od domaćeg zaduživanja					
2.	Izdaci za otplate dugova	0	0	0	0	
	Otplate dugova primljenih kroz Državu					
	Vanjske otplate					
	Otplate domaćeg pozajmljivanja					
	Otplate unutarnjeg duga					
	Otplate duga po izdatim garancijama					
	Otkup duga					
C. NETO ZADUŽIVANJE (NETO OTPLATE DUGOVA) (1-2)						
UKUPAN FINANSIJSKI REZULTAT (A+B+C)		-76.614.205	-73.139.225	-75.348.909	3.474.980	95%

Rukovodstvo je Godišnji izvještaj o izvršenju budžeta za 2019. godinu odobrilo 20. 2. 2020. godine.

Ministar
Šemsudin Dedić

Bilans stanja na 31. 12. 2019. godine			
Naziv institucije: Federalno ministarstvo poljoprivrede, vodoprivrede i šumarstva			
Opis	U obračunskom periodu tekuće godine	U istom obračunskom periodu prethodne godine	Procenat (2/3)x100
1	2	3	4
I AKTIVA			
A. Gotovina, kratkoročna potraživanja, razgraničenja i zalihe (1+...+8)	20.798.219	10.641.523	195%
1. Novčana sredstva i plemeniti metali	115	418	28%
2. Vrijednosni papiri			
3. Kratkoročna potraživanja	5.793	93.825	6%
4. Kratkoročni plasmani			
5. Finansijski i obračunski odnosi s drugim povezanim jedinicama	20.100.264	9.594.377	210%
6. Zalihe materijala i robe			
7. Zalihe sitnog inventara			
8. Kratkoročna razgraničenja	692.047	952.903	73%
B. Stalna sredstva (11+14+17+18)	616.643	916.970	67%
9. Stalna sredstva	3.314.585	3.141.560	106%
10. Ispravka vrijednosti stalnih sredstava	2.697.942	2.224.590	121%
11. Neotpisana vrijednost stalnih sredstava (9-10)	616.643	916.970	67%
12. Dugoročni plasmani			
13. Ispravka vrijednosti dugoročnih plasmana			
14. Neotpisana vrijednost dugoročnih plasmana (12-13)			
15. Vrijednosni papiri			
16. Ispravka vrijednosti vrijednosnih papira			
17. Neotpisana vrijednost vrijednosnih papira (15-16)			
18. Dugoročna razgraničenja			
UKUPNO AKTIVA (A+B)	21.414.862	11.558.493	185%
II PASIVA			
C. Kratkoročne obaveze i razgraničenja (19+...+24)	20.798.219	10.641.523	195%
19. Kratkoročne tekuće obaveze	18.645.913	7.678.814	243%
20. Obaveze po osnovu vrijednosnih papira			
21. Kratkoročni krediti i zajmovi			
22. Obaveze prema zaposlenicima	264.094	248.081	106%
23. Finansijski i obračunski odnosi s drugim povezanim jedinicama			
24. Kratkoročna razgraničenja	1.888.212	2.714.628	70%
D. Dugoročne obaveze i razgraničenja (25+26+27)	0	0	
25. Dugoročni krediti i zajmovi			
26. Ostale dugoročne obaveze			
27. Dugoročna razgraničenja			
E. Izvori stalnih sredstava (28+29+30+31-32)	616.643	916.970	67%
28. Izvori stalnih sredstava	616.643	916.970	67%
29. Ostali izvori sredstava			
30. Izvori sredstava rezervi			
31. Neraspoređeni višak prihoda nad rashodima			
32. Neraspoređeni višak rashoda nad приходima			
UKUPNO PASIVA (C+D+E)	21.414.862	11.558.493	185%

Na poziciji „Finansijski i obračunski odnosi s drugim povezanim jedinicama“, u skladu s propisima za budžetske korisnike koji nemaju transakcijske račune, iskazuje se razlika Aktive i Pasive. Rukovodstvo je Bilans stanja na 31. 12. 2019. godine odobrilo 20. 2. 2020. godine.

Ministar
Šemsudin Dedić